Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 14 HAZİRAN 1980 10 LİRA

Güvenlik kuvvetleri, sınav öncesi moral gecesi düzenleyen öğrencilere ateş açtı

Devlet terörü Tarsus'tan sonra İzmir'i de kana buladı

- Öğrenciler yaylım ateşinden sonra çevredeki bahçelere kaçınca, "insan avı" başlatıldı
- Yakın mesafeden yüzüne bir çok kez ateş edilerek öldürülen bir öğrencinin kimliği saptanamadı
- Öğrencilerden birinin kurşun yarası almadığı, boğularak öldürüldüğü belirlendi

İzmir'de öğrenci katliamı: 5 ölü, 30 yaralı

- İzmir dün ana-baba günü gibiydi. Sınava giren öğrencilerin yakınları çocuklarının durumunu öğrenebilmek için Ege'den İzmir'e akın etti

İZMİR (ÖZEL)

İNCİRALTI Öğrenci Yurtlarında kalan öğrenciler tarafından düzenlenen "Moral Gecesi"'ni basarak yaylım ateşi açan jandarma, 5 öğrenciyi öldürdü, 30'a yakın öğrenciyi de yaraladı. Yaralılardan ikisinin durumunun ağır olduğu bildiriliyor.

OLAYIN GELİŞMESİ

1500 civarında üniversite öğrencisinin kaldığı İnciraltı Yurtlarına Üniversitelerarası Seçme Sınavlarına katılmak üzere İzmir dışından gelen çok sayıda öğrenci yerleştirildi. Yurtta kalan tüm öğrenciler sınav öncesinde bir Moral Gecesi düzenlediler. Şenlik havası içinde türkü ve oyunlarla saat 9.30'da başlayan gece bir saat kadar sürdükten sonra yurt jandarmalar tarafından basıldı. Yurdun etrafını saran jandarma kuvvetleri daha sonra havaya ateş açtı. Öğrenci kitlesi panik içinde çevreye kaçışırken

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Yetkililer «Yapılmayacak» derken, beklenen zam geldi

Petrol fiyatları 3 ayda iki misli arttı

- Zamlı fiyatlar resmen açıklandı. Motorin ve gazyağı 26; kalorifer yakıtı 21; 3 numara fuel-oil 20 - 24; 12 kiloluk tüpgaz 350, piknik tüpgaz 60, normal benzin 43, süper benzin 48 lira oldu.

HABER MERKEZİ

GEÇTİĞİMİZ günlerde Türk lirasının dolar karşısında devalüe edilmesinden sonra ilk zammı içki ve sigara görürken, dün de

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

"Yandık ha yandık"

Tercüman gazetesi, Türk-İş'le hükümetin kamu kesimindeki ücret artışlarında anlaştıklarını yazmıştı

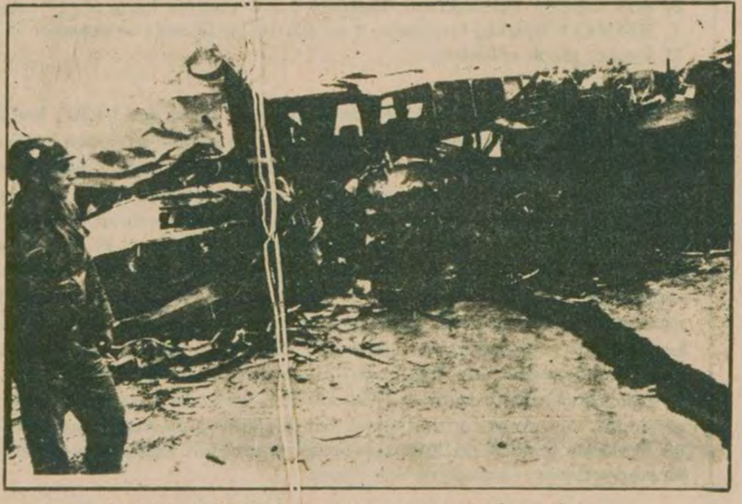
Türk-İş, ücret artışlarının yüzde 60-70'le sınırlanacağını yalanladı

- Sadık Şide prensip anlaşmasında mutabakata varıldığı haberini yalanladı.
- Tek Gıda-İş: 'Hayat pahalılığı yüzde 200 artarken ücretlere yüzde 60-70 sınırlama konamaz"

İŞÇİ SERVİSİ

TERCÜMAN gazetesinde yer alan hükümet ile Türk-İş arasındaki Çerçeve Anlaşması gereğince kamu kesimindeki işçilerin ücret zamlarının birinci yıl yüzde 60, ikinci yıl yüzde 70 olarak belirlendiği şeklindeki haber

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

11 kişinin öldüğü kazadan sonra araçların durumu.

Demirel, önemli işler başardıklarını iddia etti

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in hükümetin düşürülmesi yönündeki çalışmalarına karşılık "Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil'in kontenjan senatörü seçmesine karşı çıktılar. Cumhurbaşkanı Vekili kontenjan senatörü seçemez dediler. Peki hükümet düşürülünce, kontenjan senatörü bile seçemeyen bir Cumhurbaşkanı Vekili, Başbakanı nasıl seçecek? Çelişki içindedirler" dedi.

Cumhurbaşkanı Vekili İhsan

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Ankara-Samsun karayolunda

Otobüsle kamyon çarpıştı: 11 ölü

ANKARA (AA)

ANKARA—Samsun karayolunda dün meydana gelen trafik kazasında ilk belirlemelere göre 11 kişi öldü, 36 kişi de yaralandı.

Ankara-Samsun karayolunun 43. kilometresinde Baştaş Çimento Fabrikası önünde Çorum'dan gelmekte olan bir yolcu otobüsü ile Ankara yönünden gelen bir kamyon çarpıştılar. Kaza sırasında 11 kişi öldü, yaralılar ise Hacettepe, SSK Ankara ve Numune Hastanelerine kaldırıldılar. Yaralılardan bazılarının durumunun endişe verici oldu-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

CHP gensoruyu pazartesi veriyor

- Hükümetin düşürülmesi için CHP Grup Yönetim Kurulları gensoru verilmesini oybirliği ile kararlaştırdı..
- Gensoru, verilmeden önce Ortak Grupta yeniden ele alınacak ve son şekli verilecek.
- Ecevit "Gensoru konusunda Grubumuzdan bağlayıcı karar almayacağız" dedi.

ANKARA (ÖZEL)

CHP Ortak Grup Yönetim Kurulları dün yaptıkları toplantıda hükümetin düşürülmesi için gensoru verilmesini oybirliği ile kararlaştırıldı. Ortak toplantıdan sonra bir basın toplantısı düzenleyen Bülent Ecevit gensorunun pazartesi günü verileceğini söyledi.

Ecevit şöyle konuştu: "Gensoruyu vermeden önce Ortak Grubumuzda konu yeniden ele alınacak; daha önceki Ortak

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

İstanbul'daki çeşitli ceza ve tutukevlerinde bulunan toplam 210 hükümlü, tutuklu ve sanık Sıkıyönetim Komutanlığında hazırlanan bir salonda Üniversitelerarası Seçme Sınavına girdiler. Fotoğrafta sınava giren hükümlü, tutuklu ve sanıklar görülüyor. (Fotoğraf AA)

Bu yıl elendiler, binlerce genç bir yıl daha oyalanacak

420 bin öğrencinin umudu 1981 sınavlarına kaldı

1980 Üniversitelerarası Seçme Sınavına İstanbul'da gözleri görmeyen üç ve kollarını kullanamayan dört öğrenci katıldı. Fotoğrafta iki psikolog yardımı ile soruları yanıtlayan gözleri görmeyen öğrenci Sara Kapucu görülüyor.

İSTANBUL (ÖZEL)

467 bin 236 öğrencinin katıldığı Üniversite Seçme Sınavı dün 35 ilde yapıldı. Sınavların yapılacağı okulların çevresinde geniş güvenlik önlemi alındı. Sınav yerleri önünde bekleyen veliler genellikle umutsuz, "inşallah kazanırlar" dediler.

Sınavların yapılacağı merkezlerde erken saatlerde öğrenciler sınav olan yerlerin önüne geldiler. Sınava girecek öğrencilerin 08.30-09.00 sıralarında sınav yerlerine alınmaya başlamalarından sonra 09.30'da sınav başladı.

İstanbul'da sıkı güvenlik önlemleri alınan sınav merkezleri önünde geçen yıllara oranla velilerin fazla olmadığı görüldü. Sınav merkezleri önlerinde bekleyenler genellikle İstanbul dışından gelip sınava girecek olan öğrencilerin velileriydi. Konuştuğumuz veliler genellikle umutsuzdu. Bazıları çocuklarının yeni mezun olduğunu, bu sene deneme için imtihana girdiklerini söylediler. Bütün velilerin ortak birleştikleri söz ise "inşallah ka-

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

AET ortak bildirisinde ilk kez Filistin halkının hakları tanındı

- AET ortak bildirisinde özerklik görüşmelerine FKÖ'nün de katılabileceği ifade edildi.

VENEDİK

AVRUPA Ekonomik Topluluğu (AET) üyesi dokuz ülkenin devlet ve hükümet başkanlarının Venedik'te yaptıkları zirve toplantısı bir ortak bildirinin yayınlanmasıyla sona erdi.

AET'nin ortak bildirisinde ilk kez, Filistin halkının, kendi kaderini tayin etmesi hakkının olduğu belirtildi. Daha önce özellikle Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in, Körfez ülkelerine yaptığı geziden sonra, AET ülkeleri devlet veya hükümet başkanları tek tek yaptıkları açıklamalarda, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının tanınması gerektiğini söylemişlerdi.

ABD Başkanı Carter'in, "Avrupalıların Ortadoğu sorununa karışmamaları" yolundaki "uyarılarına" karşın, AET zirvesi ortak bildirisinde Filistin Kurtuluş Örgütünden (FKÖ) özellikle söz edildi. AET'ye yakın kaynaklar bunun, FKÖ'nün resmen tanınması anlamına gelmediğini kaydettiler.

Ortak bildiride, Mısır-İsrail-ABD arasında Camp David An-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Kutbzade, Rusya'yı şiddetle eleştirdi

Sovyet işgalcileri Afgan direnişçilerine karşı saldırıyı sürdürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

SOVYET işgal birlikleri Kabil'in kuzeyindeki direniş kuvvetlerine karşı büyük bir saldırı yürütürken, İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Oslo'da yapılan Sosyalist Enternasyonal toplantısında, Afganistan'daki Sovyet işgalini çok şiddetli bir şekilde eleştirdi.

Hindistan Haber Ajansı, Sovyet işgal birliklerinin, Kabil'in kuzeyindeki ve Pagman dağlar ile Matak arasında yer alan b

(Devamı Sa. 6

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Kadın hakları mı?...Ha ha ha!

Filmlerde, çocuk tiyatrolarında Parmak Çocuğu oynayabilirdi. Üç ayva üstüstesi kadar bir kızdı. Siyasal mezunuydu bir yıldan beri. Bir yıldan beri de iş arıyordu. Adı Fatma Yazıcıydı.

Gazetede görüştük. Birkaç zaman önce, İçişlerine bir başvurusu olmuştu:

Kaymakam olmak istiyordu, İçişleri Bakanlığı, Maiyet memurları sınavına katılmak istiyordu. Bakanlığın çatık kaşlı yanıtının altına, Akın Göker, Genel Müdür Yardımcısı, diye çaprazlama bir paraf çakılmıştı.

İlgi, bilgi, falan filanla başlıyordu:

1700 Sayılı Dahiliye Memurları Yönetmeliğinin, 4 üncü maddesi, özel nitelikler bölümünün, 1. bendi uyarınca...

– Eeeee? Ne uyarılıyormuş?

–Şu; iyi dinleyin:

"Siyasal Bilgiler veya Hukuk Fakültesi mezunu erkek olanların başvuruları kabul edilmektedir;

Bilgilerinizi rica ederim."..

Et kardeşim et, istediğin ricayı, et kardeşim et... Biz, o bendi mendi gezdik... Biz o bitmez tükenmez maddeyi de okuduk.

Öyle bir kayıt kuyut yok, o maddede! Niye atıyorsun kafadan?

– Nasıl kayıt kuyut var, peki?

– Şöyle bir kayıt kuyut var:

Hangi okullardan mezun olmanın gerektiği, bir de, atta katırda, dere tepe dolaşabilecek sıhhat istiyor, kaymakamlık.

Üç ayva üstüstesi kadar Parmak Çocuk, işin peşini bırakmayacak, Danıştaya başvurdu... Bekliyor!

Biz de, kadın olmanın mutsuzluğuna ağlayıp başımızı taştan taşa vuralım ve ötmeyelim bunca, kadın hakları diye diye.

Bu kadar tutarsızlık olur: Bu kadar tutarsız olmak için insan tutarsızlık tahsili yapmalı!

Vezir yapabiliyoruz kadını, rektör yapabiliyoruz kadını, ana yapabiliyoruz kadını... kaymakamlık, bunların tümünden önemli mi? Güç mü?

Aziz kardeşim, fiyakalı paraflı, Genel Müdür Yardımcısı Akın Göker, bana, ilerli tutarlı bir yanıt verir misin?... Yoksa, yalnız, er kişilerin açık mektuplarına mı yanıt verirsin?... Bilmem hangi bendi uyarınca?

AÇIK OTURUM ÜÇLÜSÜ

Konular, üstüste bindiği için, istediğimi, istediğim anda yazıp gazeteme teslim edemiyorum. Cumhurbaşkanı seçimi üzre, açık oturum, boğazımda, kılçık gibi kaldı. Oğuz Aygün (AP), Altan Öymen (CHP), Oğuzhan Asiltürk (MSP), bir de, iktidara hoşgörü gösterdiği için, kalben AP'li diyebileceğimiz, sunucu San...

Altan Öymen, koyuluklar içinde, son derece efendi, son derece dengeli, bir arabulucu pozundaydı.

Genel tutukluğundan eser yoktu, oldukça tüy sıklet konuşmasında, tırmalayıcı bir taraf da yoktu: Telejenik bir konuşmaydı, at olmayan, deve olmayan.

Oğuz Aygün, aldığı talimatla, seslendiği kırkbeş milyon arasında kolan vuruyordu. Kendisini tanımam. Herhalde, çoluklu çocukludur, yüzünden belli.

Herhalde, özel yaşantısında, televizyonda göründüğünün oldukça [illegible]sidir, çok daha tatlıdır, sanırım.

– Ne[illegible]n biliyorsun?...

– İnsa[illegible]n fiziği konuşur...

Ona, "Sakın ha... diyalog yok" demişlerdi besbelli, o da hırçınlıkla, saldırıyla, talimatı yerine getiriyordu. Tatlı olamadığı için hırsını alıyordu.

Televizyonda bazı kurallar vardır. Bir konuşmacı, hırçın hırçın, ille haklı çıkmak istememelidir.

Antipatik bir davranıştaydı Aygün, susuşu bile, karşı tarafı horlayıcıydı, o kadar da, yanıt yetiştirmeye, tıkaç tıkamaya bakıyordu ki, "hasımlarının", başka kelime kullanamayacağı, verdikleri açıklardan bile faydalanmayı düşünemiyordu, oysa esaslı bir iki açık vermişti, hasımları!

Talimat, herhalde, dolaylı, dolaysız, "Diyaloğa hayır"dı, ama antipatik ol da, dememiştir kimse kimseye...

İzleyicilerin biri olarak konuşuyorum, sempati toplamadı...

Üçlü grubun en tutarlısı, Oğuzhan Asiltürk'tü, sesinin dezavantajına karşın ve sonlara doğru, zıvanadan çıkmasına karşın, çıkılmayacak gibi de değildi. Bir tek büyük açık verdi, ama konumuz o değil...

Sunucu San kardeşimize gelince:

Yolunuyordu, çok uzun sürdü, çok uzun sürdü, diye diye.

– Yolunma be kardeşim... sana uzun geldiyse açık oturum, çok fasa fiso şeylerin de konuşulmasına izin verdin, asıl konuşulacak konuşulmadı da ondan...

Acıklı bir oturumdu çünkü, insanların birbirlerine nice sevgisiz, nice saygısız olduklarını, ayna gibi yansıtıyordu.

Açık değil, acıklı bir oturumdu!

düşünce dünyası

İstanbul'un kanalizasyon sorunları ve olumlu bir girişim (1)

Teodoros Maçi

İnşaat mühendisi

Boğaziçi Üniversitesi Teknoloji ve Sistem Araştırmaları Enstitüsü, Çevre Sorunları Çalışma Grubu, 25 Nisan 1980 tarihinde bir konferans düzenledi. Konferansın konusu, "İstanbul Belediyesi Kanalizasyon Sorunları, Tarihçesi ve Şimdiki Durum" olarak belirlenmişti ve konuşmacı olarak, İstanbul Belediyesi Mecralar Müdürü Sayın Kemal Peker görev kabul etmiş bulunuyordu.

Bizler, sürekli olarak ülkemizin bir çürüyen hastalıklı yanının, bir de, gelişen sağlıklı yanının olduğunu söylüyoruz. Türkiyemizin bu gelişen sağlıklı yanının eninde sonunda galebe çalmasının kaçınılmaz olduğunu vurguluyoruz. İşte bu konferans, bu inancımızı daha da pekiştirdi, yurtseverlik duygularımızı daha da güçlendirdi.

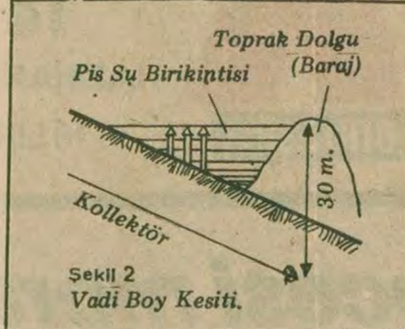
TARİHÇE

İstanbul'da, kanalizasyonla ilgili ilk ciddi çalışmalar, 1920-30 yılları arasında yapılmıştı. Berlin'li bir mühendis bu dönemde 1:2000 ölçekli haritalar düzeyinde detaylı bir çalışma yapıyor ve bu çalışmanın sonucunda, kanalizasyon sorununun çözümü için karışık sistemin (1) uygulanmasını öneriyordu.

1935-1959 yılları arasında, İstanbul'un kanalizasyonu hakkında pek fazla birşey yapılmadı. 1959 yılında Hannover Teknik Üniversitesi'nden Prof. Kern'in başkanlığında, çoğu Türkiyeli teknik elemanlardan oluşan bir çalışma grubu oluşturuldu. Sayın Kemal Peker'in de görev aldığı bu çalışma grubu, İstanbul Kanalizasyon Master Plan (2) çalışmalarına başlayarak, bu çalışmaları 1965 yılında tamamladı. İstanbul'un Avrupa yakasında Küçükçekmece'den Rumelikavağı'na, Anadolu yakasında ise, Bostancı'dan Anadolukavağı'na kadar, kentimizin tümünü kapsayan bu projenin temel noktası, ana kollektörlerin (3) ucunda biyolojik tasfiye tesisleri (4) kurulmasını önermesiydi. Berlinli mühendisin önerisinin aksine, ayrık sistem (5) öngörülüyordu. Pis su tasfiye tesisleri ise, başlıca şu noktalarda tesis edilecekti:

1– Küçükçekmece
2– Ataköy
3– Bakırköy-Zeytinburnu
4– Sarayburnu (Fatih, Eminönü, Şişli vs.)
5– Kurbağalı Dere (Bostancı havzası)
6– Üsküdar

Dünya Sağlık Teşkilatı ve Dünya Bankası katkıda bulunacağını bildirmişti, ancak, sonradan vazgeçti. Bu arada, mevcut master plan da reddedildi.

Şekil 2
Vadi Boy Kesiti.

Hemen belirtelim, bu çalışmada teknik önerilerin yanısıra, şunlar da yer alıyordu:

"1. Kanalizasyon kanunu çıkarılmalıdır.

2. Kanalizasyon Genel Müdürlüğü kurulmalıdır."

Yani, idari ve örgütsel tedbirler de getiriliyordu. Hatta, bir kanalizasyon kanun taslağı da hazırlanmıştı.

1967 yılında konu tekrar ele alındı. DAMOC adlı bir konsorsiyum oluşturuldu. DAMOC, master plan çalışmalarına yeniden girişti. Bu çalışmalar 1970 yılında tamamlandı. DAMOC, esas itibariyle, biyolojik tasfiye tesisleri yerine, derin deniz deşarjları (6) öneriyordu.

Dünya Sağlık Teşkilatı bir kere daha kredi vermekten kaçındı.

1973-74 yıllarında, İller Bankası'nın denetiminde, "DAMOC'un revizyonu" adı altında bir çalışmaya daha girişildi. Bu çalışmayı, Camp-Tekser adlı bir Türk-Amerikan kuruluşu üstlenmişti. DAMOC'un önerileri ile, bu son çalışmanın sonuçları esasta pek farklı değildi. Belli başlı en önemli farklılık, Haliç havzası ile ilgiliydi. Son çalışmada, Haliç yöresindeki ana kollektörün tünel şeklinde inşa edilmesi gerektiğine karar verilmişti. Oysa, DAMOC'a göre, söz konusu ana kollektörün yerin 8-9m derinliğinden başlayarak cazibe akışı (7) ile denize ulaşması öngörülüyordu. Bunun anlamı, eğimden dolayı deşarjın, denizin yaklaşık 50m derinliğinde yapılmasıydı. Kayda değer diğer bir farklılık ise, Anadolu yakası ile ilgiliydi. DAMOC, Kartal-Pendik yöre pis sularının Bostancı'da deşarj edilmesini, son çalışma ise, bunların Kadıköy'e kadar getirilmesini öngörüyordu.

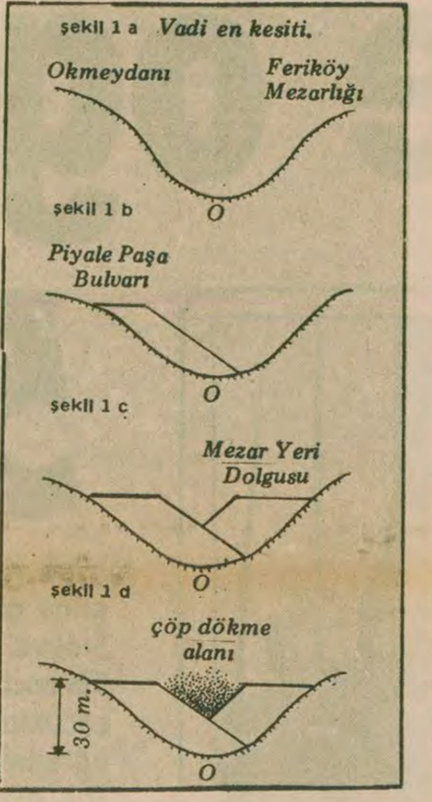
Özetlersek, Kanalizasyon Master Plan çalışması dört kere yürütüldü. Birincisi 1920-30, ikincisi 1959-65, üçüncüsü 1967-70, dördüncüsü ise, 1973-74 yılları arasında.

BUGÜNKÜ DURUM

Bugün en son projeye göre, ana kollektörlerin, ana kanal ve şebekelerin yüzde 60-70'i tamamlanmış durumdadır. Ancak, pompa ve deşarj tesisleri yapılmadığından, bunlardan yararlanılmamaktadır. Sayın Kemal Peker'e göre, kredi temini yapılamadığından iş hâlâ durmaktadır.

Dünya Bankası, 1973'lerde, geri ödemeyi garanti edecek bir kuruluş olmadığı için kredi vermemiş olmasına rağmen, bugün, 100 milyon dolar kredi vermeyi taahhüt etmiş durumdadır.

Kanalizasyon sorunu için, yılda en az 500 milyon TL'ye ihtiyaç duyulmaktadır. Oysa, İstanbul Belediyesi bugün yılda yalnızca 100 milyon TL ayırabilmektedir. Bazı yerlerde, halkın kanalizasyon sorununu kendi kendine çözdüğü söylenebilir.

Bir kişinin günde 150 litre su kullanması hesabıyla, İstanbul'da yılda yaklaşık 100 milyon metreküp pis su, kaba bir tasfiyeden bile geçmeden sahilden denize verilmektedir. Bunun yarısının direkt olarak denize, diğer yarısının ise, önce toprağa verildiğini ve erozyon toprakları vs. sonucu yüzde 1 ağırlık mertebesinde balçık meydana getirdiğini kabul edersek, her yıl, defedilmesi gereken 50 bin ton balçıkla karşı karşıya bulunduğumuzu kolayca görebiliriz. Bu ise, örneğin Haliç'te oludğu gibi, kirliliğe yol açmaktadır. Nitekim, Haliç giderek kapanmakta ve havasız çürüme başladığından kokmaktadır.

İstanbul'da kanalizasyon bakımında çalışanlar, temizlik işlerinde veya yol işlerinde çalışanların yüzde 10'unu bile bulmamaktadır. Sayın Kemal Peker, kadro ve ekipman yetersizliğinden yakınırken şu tabloyu ortaya koyuyordu:

	Çalışan Sayısı	Araç-Gereç Sayısı
Kanalizasyon işlerinde	200	10-12
Temizlik işlerinde	3500	275-300
Yol işlerinde	2500-3000	?

Kemal Peker, İstanbul'un kanalizasyon sorununun esası hakkındaki fikirlerini belirtirken şunları söylüyordu:

"Proje sorunu yoktur. Finansman sorunu vardır. Proje, 20 yıldır yapılıyor. Bundan dolayı, kanalizasyon kanunu çıkmadan, kanalizasyon sorunu çözülemez. Bu konuda kamuoyu yaratmak gerekir. Pis suyu üreten kişiler, bu pis suyun zararsız hale getirilmesine katkıda bulunmalıdırlar."

KOORDİNASYON EKSİKLİĞİ

Yetkili kuruluşların koordinasyon eksikliği, kanalizasyon sorununda da göze çarpmaktadır. Diğer örneklerin yanısıra, Sayın Kemal Peker'in Feriköy Baruthane deresine ilişkin verdiği örnek gerçekten çarpıcıydı. (Bak şekil 1 a, b, c ve d)

"Baruthane deresi, Okmeydanı, Şişli yönünden gelip Haliç'e uzanan bir kuru deredir. Devamlı bir su kaynağı olmayıp yağışlar sırasında yüzey sularının toplanıp Haliç'e akmasını sağlayan doğal bir kanaldır. Bu dere yatağı içinde 1966 yılında, 2.40 metre çapında yumurta kesitli bir kanalizasyon köllektörü inşa" ediliyor. (8) (Bak şekil 1 a)

Karayolları 17. Bölge Müdürlüğü, şekilde kesiti görülen vadinin Okmeydanı tarafındaki yamacına Piyale Paşa Bulvarını inşa ediyor. Yol dolgu şevi kollektörün üzerine kadar iniyor. (Bak şekil 1b).

İstanbul Belediyesi Mezarlıklar Müdürlüğü, Feriköy Mezarlığını genişletmek için bir ihale açıyor. Sonuçta, mezar yeri dolgusu, yol şevine ek olarak kollektörün üzerine biniyor (Bak şekil 1 c).

"Eh, arada belli bir boşluk kaldığına göre, burayı neden çöp dökme alanı olarak kullanmayalım?" diye düşünüyor Temizlik İşleri Müdürlüğü. (Bak şekil 1 d).

Tabii, bütün bu işlemler birbirinden bağımsız olarak sürdürülüyor.

"Kollektörün kapasitesi 25 m3/saniyedir. Kollektör statik olarak, üzerinde sadece koruyucu bir toprak tabakası olacağı ve trafik yükü olmayacağı kabullerine göre hesaplanmış ve demirsiz beton bir yapı olarak inşa edilmiştir." (9) Koruyucu toprak tabakasının en fazla 4 metre olacağı tespit edilmiş. Yukarıda sözünü ettiğimiz işlemler sonucu, kollektörün üzerinde 30 metreyi aşan bir toprak dolgu oluşuyor. Buna baraj da diyebiliriz. Bu yüke dayanamayan kollektör, 7.12.79 tarihinde patlıyor ve su kaçağı meydana geliyor. Bu su kaçağı ciddi bir şekilde ele alınmadığından, 13.12.79 tarihinde yağan yağmurlar sonucu, kollektörün debisi (10) artıyor, büyük bir pis su gölü oluşuyor ve Baruthane deresi içinde kurulu Feriköy Paşa Mahallesinin çukur bölgelerinde kalan 254 haneyi kaplayan geniş bir bölgede, binlerce insanın evsiz kalmasına yol açan bir felaket meydana geliyor. (Bak şekil 2).

Bu olaya bakarak, Sayın Kemal Peker'in söylediği şu sözlerin değerini kolayca anlayabiliriz:

"Doğa kanunlarına karşı yapılacak müdahale, çok ağır sorunlara yol açacaktır. Çevrede dengeyi sağlamak, doğa dengesini bozmamak gerekir."

(DEVAMI YARIN)

NOTLAR

(1) Pis sular ile yağmur sularının birlikte ele alındığı sistem.
(2) Uygulanacak projeyi yönlendiren etüd, rapor ve planları kapsar.
(3) Ana boru ve kanallar.
(4) Pis suların kirlilik derecesini azaltan tesisler.
(5) Pis sular ile yağmur sularının ayrı ayrı ele alındığı sistem.
(6) Pis suların, uzun borular vasıtasıyla sahilden uzak bir yerde denize verilmesi.
(7) Suyun yer çekimi ile doğal bir şekilde akması, yani, basınçlı boru kullanılmadan akması.
(8) İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, 25. Dönem Çalışma Raporu, 1979-80, sayfa 106.
(9) Aynı yerde.
(10) m3/ saniye cinsinden su akışı

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Şair müdürümüzün kitapları mecburi "kapışılıyor"!

Adana YSE 6. Bölge Müdürü Mehmet Reşit Ayhan, "HAYAT ACILARI" adı altında bir şiir kitabı yayınlamış. Büyük olasılıkla YSE olanakları ile bastırmış. Çünkü, kitabın üzerinde ne basım yeri ne de yayınevi adı yok. Sadece daktiloya çekenlere teşekkür eklenmiş, bir köşeye. Edebi hiç bir değeri olmayan bu kitabın "hediyesi" 60 lira.

Okuyucular bunda ne var diye sorabilir? Onun için konuyu biraz açalım.

Adana YSE Bölge Müdürü Sayın Mehmet Reşit Ayhan'ın kitapları kitapçılardan daha çok başka yerde ve başka yollarla satılıyor. Sayın Müdür, taşaron ve müteahhitlere zorunlu olarak 10'ar adet veriyor, yani satıyor. Ayrıca istihkak çekiminde de aynı alış verişin devam edeceğini şimdiden söyleyebiliriz. Bu küçük alış verişi kaleme döktük, oldukça ilginç bir rakkam çıktı karşımıza.

Adana 6. Bölge Müdürlüğüne bağlı dört (4) il var. Her ilin ortalama 40 ihalesi olur. Eder 160 ihale. Her müteahhite 10'ar kitaptan eder 1600. Hediyesi ile çarparsak eder 96.000 lira. İstihkaklarda da eder bir bu kadar, işte 192.000 lira. Elli yıl kitapçıda kalsa bu kadar satamaz. Şair Müdürümüz düşünmüş taşınmış ve işin altından böyle çıkmış. Çünkü Demirel hükümetinin kağıda yaptığı son zamlar kitap satışını adeta traşlamış. Biraz makamını kullanmış biraz aklını.

Şair Müdürden seçmeler:

Bu kent çok büyük
Kadınlar çırılçıplak
Erkekleri sanki plak.

....

Sen, müzik sesiyle yaşarsın
Ben, köpek sesiyle.

....

Sevdalı zavallılar
Evet zavallıyım

İçtikçe efkarlanıyorum
Efkarlandıkça içiyorum.

Bu kitaptan zorunlu olarak almak, hele 10 tane almak maddi ve manevi bir işkence değilse ya nedir?

Celal Dorak

OKUYUCU KARİKATÜRLERİ

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78 Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69 İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900 DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

NATO yetkilileri: "Sovyetler, Türkiye sınırındaki askeri birliklerinin niteliğini sürekli yükseltiyor"

Amiral Crowe: «Detant havası, Afganistan'daki gelişmelerin öngörülmesini engelledi»

NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetleri Komutanı Amiral William J. Crowe

- "Rusya Afganistan'da tahmin ettiğinden daha büyük güçlüklerle karşılaştı, çok kayıp verdi"
- "Doğu Akdeniz'de Sovyetler yığınağını sürekli artırıyor"
- NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetleri Komutanı Türkiye-Yunanistan anlaşmazlığının çözümü için Atina ve Ankara'yı ziyaret edecek.

Nuri Çolakoğlu

GEÇEN hafta göreve başlayan NATO Güney Avrupa Müttefik Kuvvetleri Komutanı Koramiral William J. Crowe, "Detant havası Afganistan'daki gelişmelerin öngörülmesini engelledi" dedi. Napoli'deki karargahında sorularımızı cevaplayan Koramiral, Rusya'nın Afgan sınırına asker yığdığının zamanında haber alındığını söyleyince, harekatın yönünün nasıl olup da belirlenemediğini sorduk. Bunun üzerine Amiral, Batılıların Rusya'nın Varşova Paktı üyesi olmayan bir ülkeye karşı harekata geçebileceğini tahmin etmediklerini, böyle bir tahminin yapılmasını ise, detant havasının çok yaygın olmasının engellediğini sözlerine ekledi.

Sovyetlerin şimdi de Türkiye sınırında belli bir yığınak yaptığı yolundaki haberleri hatırlatarak bu harekatın nereye yönelebileceğini sormamız üzerine, göreve ancak geçen hafta başladığını, bu nedenle durum hakkında etraflı bilgisi olmadığını söyleyerek, bu soruyu kurmayların cevaplamasını istedi. Bunun üzerine söz alan üst düzeyde bir NATO yetkilisi şöyle konuştu:

"Sovyetler Türkiye ve İran sınırındaki birliklerini sayıca değil, nitelik olarak geliştiriyorlar. Daha üstün nitelikte, daha yüksek savaş gücüne sahip birlikler sevk ediyorlar. Bunlar Rusya'nın savunma ihtiyacını çok aşan birlikler. Bunlar bir yandan sürekli manevralarla daha da yetkin hale getirilirken, bir yandan da yeni silahlarla takviye ediliyorlar. Ancak bunların nereye yöneldiğini bilebilmek için Kremlin'de olmak gerekir. Biz bir harekat hazırlığı içinde olduklarını saptıyoruz. Ama harekatın nereye yöneldiğini bilmek güç."

AFGANİSTAN'DA DURUM

Afganistan'daki gelişmeler hakkında konuşurken Amiral Crowe şunları söylüyordu:

"Afganistan'daki gelişmeleri yakından izliyoruz. Ruslar burada tahmin ettiklerinden daha da büyük güçlüklerle karşılaştılar. Bu Rusya'da hayal kırıklığı yarattı. Büyük umutlar bağladıkları

(Devamı Sa. 6 Sü. 2)

Tahran'da aşırı dinciler "Halkın Mücahitleri"ne saldırdı

- İran Türkiye'ye petrol satmaya hazır.

TAHRAN

TAHRAN'ın merkezinde, "Tahki" Stadı çevresinde, "Halkın Mücahitleri" ile aşırı dinci "Hizbullah" grubu arasında çıkan çatışmada 300'den fazla insanın yaralandığı bildirildi.

Geçen gece, "Halkın Mücahitleri"nin ABD Elçiliği civarındaki toplantısının dağılması sırasında "Hizbullah" grubu toplantıdan çıkanlara saldırmış, olaylar bir anda genişlemişti.

PETROL SATIŞI

İran Petrol Bakanı Ali Ekber Moinfar, Türkiye'ye petrol sevketmeye hazır olduklarını söyledi. Haberi veren Tahran Radyosu, Türkiye Enerji Bakanının yakında İran'a gelerek durumu görüşeceğini bildirdi, ancak petrolün varilinin kaç dolardan satılacağını belirtmedi.

İran halen petrolün varilini 35 dolardan satıyor.

Af Örgütü, Irak'ta idamların arttığını bildirdi

LONDRA (AA/REU)

IRAK'ta son aylarda idam edilen siyasi tutukluların sayısında büyük bir artış olduğunu bildiren Uluslararası Af Örgütü, Irak'ı, insan hakları konusunda uluslararası taahhütleri çiğnemekle suçladı.

Merkezi Londra'da bulunan İnsan Hakları Örgütü, Irak'ın, içlerinde şiddet eylemleri olmayan davalar için kullanılan özel mahkemeler tarafından verilen ölüm cezalarını sona erdirmesi için, bir uluslararası kampanyanın başlatılmasını istedi.

Örgüt, Irak Yasasının, silahlı kuvvetler personelinin işbaşındaki Baas Partisi dışındaki bir partiye mensup olmasını dahi idam cezası gerektirecek bir suç olarak kabul ettiğini de bildirdi.

St. Helens Yanardağı yeniden faaliyete geçti

WASHİNGTON (AA)

18 Mayıstaki patlamalardan sonra susan St. Helens yanardağı, yeniden faaliyete geçti ve 15.200 metreye yükselen lav püskürttü.

Yanardağın en son 25 Mayısta lav püskürttüğünü belirten yetkililer, kraterden başlayarak 32 kilometrelik bir alanın "kırmızı bölge" ilan edildiğini ve burada yaşayan halkın göç ettiğini söylediler.

Yetkililer, dünkü patlamadan hemen sonra büyük bir depremin kaydedildiğini de duyurdular.

Avrupa Parlamentosu işkence konusunda Türkiye'yi uyardı
İşkenceler sürerse Türkiye AET üyeliğine alınmayacak

BRÜKSEL (AA/AFP)

AVRUPA Parlamentosunda çoğunluğu oluşturan grup, iki gün süren çalışmadan sonra bazı karar tasarılarını kabul etti.

Kabul edilen karar tasarıları arasında, işkence uygulaması konusunda Türk hükümetinin ciddi bir biçimde uyarılması da yer aldı. Kararda, işkence olaylarının Türkiye'nin Avrupa Ekonomik Topluluğuna (AET) üyeliğini tehlikeye sokabileceği kaydedildi. Avrupa Parlamentosu bu arada, Türkiye'nin insan haklarının korunması yolunda Avrupa Konvansiyonuna imza koyduğunu hatırlattı.

Kabul edilen öteki karar tasarıları arasında, Kuzey Denizi ile Atlantik Okyanusuna nükleer artıkların dökülmesi karşısında duyulan endişe ve bununla ilgili olarak Belçika ve Hollanda hükümetlerinin dikkatlerinin çekilmesi, ayrıca Güney Afrika hükümetinden, Afrika Ulusal Kongresi üyeleri ile Nelson Mandela'yı derhal serbest bırakmasının da istenmesi yer alıyor.

Bakanlar Kurulu Ataş grevini bir ay erteledi

- Kartonsan'da 187 gündür süren grev sona erdi, sözleşme imzalandı.

İŞÇİ SERVİSİ

BAKANLAR Kurulu ATAŞ Rafinerisinde Petrol-İş Sendikasının almış olduğu grev ile işverenin almış olduğu lokavt kararının uygulanmasını bir ay süreyle erteledi.

KARTONSAN'DA SÖZLEŞME İMZALANDI

Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikasının Kocaeli Kartonsan'

(Devamı Sa. 6 Sü. 5)

Bu yıl işin az olması ve mevcut işçilerin, daha düşük ücretle çalıştırılan kadın işçilerle karşılanabilmesi erkek işçiler arasında işsizliği artırdı. Bu yıl dışardan gelen işçilerin sayısında azalma görüldü.

Ege'de tarım işçilerinin ücretleri yine düşük

- İşçi temsilcileriyle işe giden işçiler dayıbaşılarla gidenlere göre daha yüksek ücret alıyor.
- Aydın'a bağlı köylerde en yüksek ücret 200 lira... Dayıbaşılar da bu yıl 50 lira kesiyor.

İZMİR (ÖZEL)

HER yıl olduğu gibi, bu yıl da tarım işçileri düşük ücretlerle çalıştırılmaya başlandı. Pamuk çapalama işlerinin başladığı son iki haftadan beri, Aydın Ovasında yaptığımız araştırmalarda, en yüksek ücretin Söke Ovasında ve Germencik ilçesinin bazı köylerinde olduğu anlaşıldı. Söke Ovasında tarım işçilerine ödenen ücret 250 ile 300 lira arasında. Bunun yanında, Aydın'a bağlı merkez köyleri ve diğer ilçelerde en yüksek ücretin 200 lirayı geçmediği, hatta ücretlerin bazı köylerde 150 liraya kadar düştüğü görüldü. Dayıbaşıların, işçi ücretlerinden, geçmiş yıllara göre çok yüksek miktarlarda dayılık hakkı kestikleri, bu kesintilerin 20 liradan, 50 liraya kadar yükseldiği belirlendi.

Söke'nin Avşar, Germencik'in Moralı köylerinde işçi temsilcilerinin önderliğinde işe giden işçilerin ise, ovanın diğer köylerinde dayıbaşılarla işe giden işçilere göre daha yüksek ücret aldıkları görülüyor. [illegible] Avşar köyünde temsilcilerin önderliğinde çalışan işçi gruplarında günlük ücret 275 ile 350 lira arasında değişiyor.

Aydın Ovasının diğer yerlerine göre Söke Ovasında işçi ücretlerinin yüksek oluşu, Sökeli tarım işçilerinin geçtiğimiz yıllarda, daha yüksek ücretler için yapmış oldukları direnişlere bağlanıyor.

Öte yandan, ovada pamuk [illegible] yarı yarıya azalışı ve dolayısıyla iş alanlarının daralmış olması, işçi ücretlerinin düşük olmasındaki nedenlerin başında geliyor. Bu yıl, ovadaki işlerin yerli işçilerle karşılanır düzeyde olması nedeniyle, her yıl İç, Doğu ve Güneydo-

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Ertuğrul Dernek'in 34 KD 969 plakalı Anadol marka özel otosu Tekel tamirhanesinde tamir ediliyor.

Tekel'e her ay verdiği zarar en az 100 bin lira

Bir amir, Tekel'in imkanlarını özel işleri için kullanıyor

Ünite amirinin emrine verilen 946 kapı nolu aracın 8 Haziran 1980 Pazar günü gittiği yerler.

METİN AKTAŞ

TEKEL Nakliyat Grup Müdürlüğü Cevizli Ünitesi Amiri Ertuğrul Dernek'in özel otomobilini Tekel'in tamirhanesinde tamir ettirdiği ve idare aracı olan bir kamyoneti özel işlerinde kullandığı tespit edildi. Ünite Amiri bu yolla Tekel'i her ay en az 100 bin lira zarara sokuyor.

Cevizli Ünite Amirliğine, 25 Nisan 1980 günü görevden alınan Enver Dursun'un yerine göreve başlayan Ertuğrul Dernek, henüz 11076 sicil numarası ile memur adayı olarak görev yapıyor.

Ertuğrul Dernek, Anadol Marka 34 KD 969 özel otusunu idarenin tamircisi, boyacısı ve idarenin malzemeleriyle tamir ettiriyor. Oto halen Tekel Nakliyat Grup Müdürlüğü Cevizli Ünitesi Atölye ve Tamirhanesinde bulu-

(Devamı Sa. 6 Sü. 6)

Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu:

"Trabzon Emniyet Müdürü görevden alınmalıdır"

- DGBF Genel Sekreteri Bahri Eskin: faşistlerce katledilen 20'ye yakın yurttaşın katillerinin yakalanmadığını, bazı polislerin ÜYD'li komandolarla birlikte hareket ettiklerini açıkladı.
- Eskin, KTÜ'ye yönelen faşist saldırılara karşı bütün öğrencilerin birleşmelerini istedi.

ANKARA (ÖZEL)

TRABZON'da son üç ayda yoğunlaşan terör üzerine basına yazılı açıklama yapan Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu Genel Sekreteri Bahri Eskin, Türkeş'in "Erzurum Trabzon'suz düşünülemez" dediği televizyondaki basın toplantısından ve 8 Martta yapılan mitingden sonra sistemli bir saldırının başladığını belirtti.

Komandoların, emniyet içindeki Pol-Bir'li polislerden destek sağladıktan sonra özellikle okullara yönelik bir teröre başladıklarını belirten DGBF Genel Sekreteri Eskin, daha sonra şöyle dedi:

"Faşistler yıllardan beri Karadeniz Teknik Üniversitesini ele geçirmeye çalışmaktadır. Faşistler bunu sağlamak için okulun gidiş geliş yolu üzerinde bulunan Kalkınma Mahallesine yerleşmişler, burayı silah ve militan yığınağı haline getirmişlerdir."

Eskin, KTÜ Mimarlık bölümüne bomba yerleştirirken ölen Trabzon ÜGD eski İkinci Başkanı ve ÜYD kurucu üyesi Ekrem Çamaş'ın bu mahalleden Üniversiteye girdiğini, aynı olayda yaralanan komandonun ise yine aynı mahallede Mahmut Kaya adlı komandonun evinde yakalandığını hatırlattı. Fatih Eğitim Enstitüsü öğrencilerine saldıranların ÜYD binasından, liselere

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Mem-Der 5. Olağan Genel Kurulu bugün başlıyor

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği (Mem-Der) 5. Olağan Genel Kurulu bugün çalışmalarına başlıyor. Genel Kurul iki gün sürecek.

Mem-Der Merkez Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan çalışma raporunda, hükümetlerin tutumu eleştiriliyor. Her iki hükümetin önlem paketlerinin de hayat pahalılığı, yokluklar ve kuyruklar getirdiği belirtilen raporda şöyle deniliyor: "Memur mücadelesinin, memur örgütlenmesinin düşmanı güçler, hep hükümetlerin koruyucu kolları altında palazlanmış, memur kitlesinin başına bela olmuştur. Zorbaların, özgürlük ve demokrasi düşmanlarının işyerlerinde büyüyüp serpildiği bataklık partizanlıktır."

Hükümetin iflas ettiğine de işaret edilen raporda, "Türkeşlerle el ele anarşiyi önleyebileceğini zanneden hükümet, bizzat halkı, halkın özgürlüklerini hedef alarak faşist komandoları korumaktadır. Anarşinin bir kanadını himayesine almaktadır. Elbette ki bu tutum anarşiyi önleyemez. Halkın konuşmasından, okumasından, yazmasından, tartışmasından, toplantı ve gösterisinden korkarak anayasal hakları ortadan kaldırmaya çalışmak, geç-

(Devamı Sa. 6 Sü. 6)

Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi Siyasi Komisyon Toplantısı sona erdi

ANTALYA (ÖZEL)

ÜÇ gündür çalışmalarını gizli olarak Antalya'da sürdüren Avrupa Konseyi Parlamento Meclisi Siyasi Komisyon toplantısı dün sona erdi.

Avrupa-ABD ilişkileri, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği, Avrupa'da demokrasinin terörizme karşı korunması, Kuzey ve Güney Avrupa ülkeleri arasındaki ilişkiler, faşist ve ırkçı propagandaların yeniden ortaya çıkışı üzerine alınacak önlemler, Ortadoğu'nun durumu ve Latin Amerika'da insan hakları konularının tartışıldığı toplantıda Türkiye'de terör konusu da ele alındı.

Carter, ABD'nin dış politikasını açıkladı

- "Çin ile ilişkilerin daha fazla geliştirilmesinde yarar olmadığını söyleyenlerle aynı görüşte değiliz"
- "SALT Anlaşmasının Senatoda onaylanması için çaba sarfedeceğiz."

"ABD'nin askeri alanda gerilemesini tersine çevirmenin vakti geldi"

- "Afganistan'daki Sovyet müdahalesi ABD'yi büyük stratejik tehditlerle karşı karşıya bıraktı"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Jimmy Carter, "ABD'nin askeri alanda gerilemesini tersine döndürmenin zamanının geldiğini" söyledi. Carter, askeri gücün son derece önemli olduğunu kaydetti.

(Devamı sa. 6 sü. 7)

MHP'ye cevap veren CHP Çorum Milletvekili

Şükrü Bütün: "Çorum'da tertibin sağdan geldiğini resmi makamlar bile doğruladı"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Çorum Milletvekili Şükrü Bütün, MHP milletvekili Mehmet Irmak'ın komandoları suç işlemeye teşvik ve tahrik ettiğini söyledi. Bütün, MHP milletvekili Irmak'ın önceki gün yaptığı açıklamada Çorum olayları ile ilgili solcuları kastederek söylediği "Sözde Kahramanmaraş olaylarının intikamını alacaklardı" sözünü ele alarak şöyle dedi:

"Diğer korkunç bir itiraf ise, 'Sözde Kahramanmaraş olaylarının intikamını alacaklardı' demekle Kahramanmaraş katliamının failleri olduklarını kamuoyunda, açıkca kabullenmeleri ve kamuoyunu doğrulamalarıdır. Bu itirafları doğrudur."

Bütün, konuşmasının devamında Çorum olaylarından söz

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

günlük

Sorumlu hükümettir

GÜVENLİK kuvvetlerinin elleri tetikte. En ufak bir gerekçeyle hemen silaha sarılıveriyorlar. Sanki karşılarında düşman askeri var. Sanki üzerine kurşun yağdırılanlar bu yurdun çocukları değil.

Tarsus'ta 9 yurttaşımızın ölümüyle sonuçlanan ateş açma olayının yaraları henüz kapanmamıştı. Diyarbakır'da bir gencin sokak ortasında, elleri kelepçeli olarak kurşuna dizilmesinin üstünden çok zaman geçmemişti. Namlular bu kez İzmir'de, Üniversite Seçme Sınavları öncesinde şarkı, türkü söyleyerek heyecanlarını bastırmak isteyen masum gençlere çevrildi.

Kamuoyunda büyük etki yaratan olaylar bunlar. Bir de her gün yaşadığımız, bildiğimiz birçoğu da ölümle sonuçlanan olaylar var. Mahalle, köy baskınları, aramalar, işkenceler. Bazı devlet görevlilerinin MHP'lilerle el ele verip kurtarılmış bölge denilen kentlerde halka kan kusturmalarına değinmiyoruz. O MHP terörü olarak adlandırılabilecek ayrı bir fasıl. Bu ise doğrudan doğruya devletin terörü. Tabii her ikisi de halkı düşman alan aynı politikanın doğal uzantıları.

Anarşi ve terör olayları karşısında, yaşamını namluların soğuk gölgesinde hisseden halk, bir de silahlı devleti karşısında görürse ne olacak? Kanunu, kitabı, mahkemeyi, adaleti bir yana bırakmış bir devlet... Yargısız infaz, ölçüsüz şiddet ve suçlu-suçsuz ayırmayan resmi terör. Bunun sonu ne olacak sanırsınız? İstikbal umutlarıyla sınav saatini bekleyen gençlerin söndürülmüş yaşamları geri gelecek mi? Bu gençlerin ana-babaları, Tarsus'ta öldürülenlerin yakınları, Diyarbakırlı Hamza'nın, İstanbullu Serap'ın aileleri, bu yurdun insanları ne diyecek? Hep yeni yeni ölüm haberleri mi bekleyecekler?

Olaylar soruşturulmalı, masum insanları katleden görevliler cezalandırılmalıdır. Ama baş sorumlu, bu görevlileri şartlandıran hükümettir. "Anarşiyi besleyen halktır, o halde halkı yıldırmalı" diyen zihniyettir. Caydırıcı dönem geçmiştir diyerek vur emirleri çıkaran siyasettir.

Evet, sopa kimin elindeyse onun siyaseti geçerlidir. Ve bu hükümet halka sopa salladıkça, ne anarşiye çözüm bulunur ne de huzur gelir. Daha çok kan dökülür, daha çok insan ö[illegible] Elbet, halka ve ülke çıkarlarına aykırı olan bu bölücü p[illegible] iflas edecektir. Ve giden canlar, tarihe hükümetin k[illegible] olarak geçecek.

bu köseden...

Devrim mektebine çağrı

Hasan Yalçın

Amacımız bugünle 12 Mart'ın koşullarını karşılaştırmak değil. Türkiye'nin bir 12 Mart'a sürüklenebileceğini de sanmıyoruz. Çünkü 1970'lerin başında dikiş tutturamayan 12 Mart'ın, 1980'lerin dünya ve Türkiye koşullarında çok daha gözü kara bir hayal olduğu açıktır. Ancak maceracılığın izlediği yol ve bugün artık varmakta olduğu sonuç bakımından 12 Mart döneminden alınacak çok büyük dersler vardır. Diyebiliriz ki i aynı olaylar değişik koşullarda ve değişik ölçülerde adeta tekrarlanmaktadır. 1969-70'de başlayıp 1972 ortalarına kadar süren bir zaman içinde maceracılığın izlediği yolu, ana çizgileriyle şu üç aşamada inceleyebiliriz:

Birinci aşama, hakim sınıfların veya "oligarşinin" güçsüzlüğünü ispatlamak için yola çıkış. Çayanların "oligarşinin bağrını gümbür gümbür döverek pasif olan halkı uyandıracaklarını" söyledikleri hatırlardadır. Bu aşama bizzat hakim sınıfların, maceracı şefleri ve örgütleri kahramanlaştırmalarıyla, isimleri etrafında bir efsane yaratmalarıyla da belirlenebilir. Maceracılık hakim sınıfların doğrudan teşviki veya en azından göz yummasıyla hızla bir tepe noktasına ilerlemiştir.. Bu tepe noktasına varana kadar maceracı eylemleri bizzat devlet güçlerinin kışkırttığı da bilinmektedir. Bazı önemli terör eylemlerinde devlet güçlerinin rolü bugün bu eylemlere katılanlar tarafından ortaya konmaktadır. Maceracılığın tepe noktası aynı zamanda tecritinin de zirvesini oluşturmaktadır. Halktan kopan maceracı çekirdek artık hakim sınıfların saldırısı için olgunlaşmıştır. Sanırız Elrom'un kaçırılması eylemi bu saldırının da başlangıcı olarak değerlendirilebilir.

İkinci aşama, hakim sınıfların bizzat kendi elleriyle şişirdikleri maceracılık balonunu patlatarak yani ağır darbelerle onu çökerterek "güçlerini ispatlamaları" aşamasıdır. Artık yola çıkış amacı tam tersine sonuçlar vermektedir."Oligarşinin güçsüzlüğünü ispatlamak" üzere yola çıkan maceracılık "oligarşinin" gücünü ispatlama aracı durumuna düşmüştür. Kahramanlaştırılmış önderlerin ve efsaneleştirilmiş örgütlerin kısa sürede yıkılışı bu aşamanın özelliğidir. 12 Mart'ta maceracılığın çökertilişi esas olarak bir seneden daha az bir zaman almıştır.

Üçüncü aşama ise özelliğini intihar eylemlerinden ve teslimiyetten almaktadır. Kızıldere eylemine Yusuf Küpeli ve Münir Ramazanların teslimiyeti eşlik ediyor. 1974'lere gelindiğinde maceracılık yere serilmiştir. Sahte TKP'nin ve TSİP gibi partilerin ise malzemelerini maceracılığın yarattığı teslimiyet bataklığından topladıkları bilinir.

Bu kısa özeti aklımızda tutalım ve bugünkü maceracılığın ne aşamada olduğuna bakalım. Devrimcilik adına ortaya çıktıktan sonra eğer kendi gücünüzü, yani halkın o günkü devrimci birikiminin gücünü aşan işler yapabiliyorsanız sakın kibirlenmeyiniz ve düşününüz; kimler sizi, neden desteklemektedir? Maceracılık bugüne kadar okul kapısı tuttu, halktan zorla vergi topladı, kendi fikrinden olmayanları sözde halk mahkemelerinde yargılayıp kurşuna dizdi, "Kurtarılmış bölgeler" ilan etti ve "oligarşiye" karşı sözde "halk savaşı", "barikat savaşı" verdi. Maceracı şefler o kadar kendilerini kaybettiler ki "Devrimin çok yakın olduğunu" yazdılar, söylediler. Arkadaşlarına "Üç ay sonra devrim olacak şimdi askere gitmenin sırası mı" diyenler bile oldu. Kitle mücadelesinin bu kadar durgun olduğu bugünkü şartlarda oluyor bütün bunlar. Hangi güçle? Bir sıkıyönetim yetkilisi şöyle diyor:"Biz göreve başlayalı beri bunlar barikat savaşı veriyor. Bir caddeyi kesip lastik yakıyorlar. Biz iki jandarma yollayıp lastikleri kenara çektiriyoruz, barikat savaşı da bitiyor, halk savaşı da!" Kurtarılmış bölge demek hakim sınıf kuvvetlerini oraya sokmayacak bir güce sahip olmak demektir. Barikat savaşı vermek barikatların ötesine savaştığınız güçleri sokmayacak bir güçle olur. Böyle bir durum olmadığı halde böylesine ciddi işlere girişirseniz ya çelik çomak oynuyorsunuzdur ya da izinlisinizdir. Bugünün maceracılığı için ikisi de doğrudur. CHP iktidarı zamanında "oligarşinin" siyasi himayesi altında yapabilmişlerdir bütün bunları. O zaman da söylemişizdir. Bu tür eylemlerle sadece devrimciliği gözden düşürmüşler ve kaçınılmaz yenilgilerini hazırlamışlardır. İşte bu birinci aşamadır.

Şimdi ise ikinci aşamayı yaşamaktayız. Televizyonda arkası dönük veya başı öne eğik düzinelerce genç insanın dramı sergileniyor her gün. Tecritinin zirvesindeki maceracılık sapır sapır dökülmekte, kendini meydan muharebesi yürüten komutan sanan maceracı şefler bir çıkış yolu bulamamanın karamsarlığına sürüklenmektedirler. Hakim sınıfların güçlü olduğu masallarına bir kere daha inandırıcılık aşısı yapılmaktadır, maceracılığın yenilgisi sayesinde. Maceracılıktan yayılan karamsarlık ise toplumu da etkilemektedir. Şimdi ise teslimiyet yılgınlık ve intihar da uç vermekte üçüncü aşamaya gelinmektedir.

12 Mart'ta sonuna kadar yürünmüş ve ne olduğu anlaşılmış bir yolu bir kere daha yürümenin akla mantığa sığan bir yanı var mıdır? Maceracı fikirlerin etkisindeki bütün gençleri uyarıyoruz. Düşünmeye çağırıyoruz. Hakim sınıflar ne sizin geçmişte düşündüğünüz kadar zayıftır, ne de şimdi sandığınız kadar kuvvetli. Hakim sınıfların yenilgisi kaçınılmazdır. Ama kime ve nasıl? Uzun süreli, sabırlı, mücadeleler içinde halkı eğitip kazanan ve güç toplayan bir çizgi, akıllı bir önderlik halkın yenilmez gücünü seferber edebilir. Güçlülük görecelidir. Hakim sınıflar bir avuç öncü savaşçıya göre çok güçlü, fakat milyonlarca işçi ve köylüye yani halka göre çok zayıftırlar. Devrimcilik işte bu muazzam gücü seferber etmektir.

Maceracılık 12 Mart'ta sınıfta kalmıştı. Şimdi aynı sınıfta ikinci kere okuyor ve geçmişten ders almadığı için artık belge alacaktır. Bırakınız alsın. Ne revizyonist leş kargalarına yem, ne de hakim sınıfların güç gösterilerine kurban olunuz. Devrim mektebine geliniz! Burada okuyabilir, halka büyük hizmetler yapabilirsiniz.

31 Aralık 1961 büyük işçi mitinginde 200 bin işçi, Saraçhane Meydanını "grev hakkı" diye çınlattı

- Anayasanın kabul edilmesinden sonra açıklanan Grev ve Toplusözleşme Yasa Tasarısı, büyük hayal kırıklığı yaratmıştı
- Hükümetler uyarılmadıkça, grev ve toplusözleşme yasalarının çıkacağı yoktu

MENDERES diktatörlüğüne karşı toplumun bütün kesimlerinde gelişen muhalefet 27 Mayıs devrimi ile sonuçlandı, 1960 ve 61 yılları halkın diğer kesimleri gibi işçi sınıfı içinde bir bekleme yılı oldu.

1961 yılı başlarında işten atılmalara karşı yapılan bir kaç miting ve toplantı dışında bu sessizlik 1962 Kasımına kadar sürdü. 9 Temmuz 1961 referandumu ile kabul edilen Anayasa, toplusözleşme ve grev haklarını tanıyordu. Grev ve toplusözleşme kanunlarının iki yıl içinde çıkartılması da yine bir Anayasa emri idi.

Anayasanın kabul edilmesinden hemen sonra açıklanan yasa tasarısı büyük bir hayal-kırıklığı yaratmıştı. 5 Ağustos günü toplanan Sendikalar Birliği Temsilciler Meclisi, yasa tasarısını şiddetle eleştirerek, yeni bir tasarı hazırlamaya girişti. Hükümetin açıkladığı yasa tasarısı grev hakkına önemli kısıtlamalar getiriyordu. Türk-İş "Anayasadaki hak bir fantezi değildir" diyordu.

Aralık ayında açıklanan birinci koalisyon hükümeti programında işçileri ilgilendiren konulara yer verilmiyordu. Bu durum toplusözleşme ve grev hakkına sessizce bekleyerek kavuşmanın mümkün olmadığını ortaya koyuyordu. Kasım 1961'den başlayarak Ocak 1963 Kavel greviyle doruğuna ulaşacak olan grev, yürüyüş ve mitingler dizisi böylece başlamış oldu.

1962 YILI VE SARAÇHANE MİTİNGİ

BU dönemdeki işçi eylemleri hangi taleplerle başlamış olursa olsun, grev hakkı talebinde düğümleniyordu. 26 Kasım 1961 günü İzmir'de 5 bin işçinin katıldığı "yalınayak yürüyüş"ün en gözde pankartında "grevsiz sendika olmaz" sloganı yazılıydı. Oysa yürüyüş asgari ücreti geciktiren Yüksek Hakem Kurulunu protesto için düzenlenmişti. Yürüyüşe kadın işçiler takunyalarla, erkek işçiler ise yalınayak olarak katıldılar. Bu yürüyüşü İzmir mensucat işçilerinin yalınayak çalışma ve sakal grevleri izledi. 27 Kasımda 3 bin DSİ işçisi sakal grevine başladı. Eyleme İstanbul DDY işçileri de katıldı. Ankara EGO işçilerinin Çalışma Bakanlığına kadar kırmızı karanfillerle yaptığı yürüyüşün ardından tekstil işçileri Meclise giderek milletvekillerine grev hakkı isteyen bildiriler dağıttılar. 17 Aralık günü İzmitli 5 bin işçi büyük bir yürüyüş yaparak grev hakkı taleplerini tekrarladılar. Bunu Eskişehir'de 5 bin DDY işçisinin yürüyüşü izledi.

Yılın son gününe kasım ve aralık aylarında yükselen ve boyutları genişleyen bu mücadelelerle gelindi. Yılın son günü Saraçhane'de yapılan büyük işçi mitingine 200 binin üzerinde işçi katıldı. Miting işçi sınıfının grev konusundaki kararlı isteğini ortaya koyuyordu. Aynı gün İstanbul liman işçilerinin 4 gün sürecek olan grevi başlamıştı. Ve ertesi gün, 1962'nin ilk günü, Bülent Ecevit yaptığı açıklamada "grev hakkı kanunlaşacaktır" diyordu.

(DEVAM EDECEK)

Tarihi Saraçhane mitingi

Tophane limanını 570 tahmil ve tahliye işçisinin Denizcilik Bankası Genel Müdürüne tanıdıkları süre cumartesi ikindi saat 17.00'de sona ermişti. 31 Aralık 1961 Pazar sabahı erken saatlerde paket servisi önünde toplanan işçiler 3.5 gün sürecek olan grevlerine başladılar.

İşçiler kancalarını yerlere atıp topluca liman binası önündeki caddede toplandılar, Türkiye Tahmil ve Tahliye İşçiler Sendikası yöneticileri başa geçti ve Karaköy'e doğru yürüyüş başladı.

Karaköy, ana baba günüydü. Haydarpaşa-Köprü vapuru sabahın erken saatlerinden beri onbinlerce işçiyi bu yakaya taşımıştı. Gemilerden dövizleri, pankartları ile inen işçiler büyük gruplar halinde Saraçhane'ye doğru akıyorlardı, Trakyadan Anadoludan otobüslerle gelen onbinler Sirkeci-Aksaray arasını hıncahınç doldurmuşlardı.

"Bizim de sözümüz var", "Hür sendika", "Sosyal güvenlik için toplusözleşme, adil hizmet için şartsız grev", "Sosyal adalete inanmak yetmez, onu kurmazsak yurtta ot bitmez" yazılı pankartlar sendika flamaları meydanı doldurmuştu.

"Meselelerinizi biliyorum. Mutlaka halletmeye çalışacağım. Bunu bana anlatmak için miting yapmaya gerek yoktur." "Son günlerdeki bazı gösteriler, eğer yeni hükümetin işçi davalarına böyle nümayişlerle uyarılmadıkça ilgi göstermeyeceği sanısından doğuyorsa, işçi arkadaşlarımın yersiz bir karamsarlık içinde olduklarına hükmederiz."

Zamanın Çalışma Bakanı Bülent Ecevit böyle diyordu ama, işçiler de tecrübeleri ile görmüşlerdi ki, en azından böyle mitinglerle hükümetler "uyarılmadıkça" grev ve toplusözleşme yasasının çıkacağı da yoktu. Ve sendikacılar, "Grev hakkını yalnız biz sendikacıların değil, yüzbinlerce işçinin istediğini göstermek için büyük bir miting yapmak artık şart oldu" diyorlardı.

Saat on bir buçukta Belediye Bandosunun çaldığı İstiklal Marşı ile tarihi Saraçhane mitingi başladı. İki dakikalık saygı duruşundan sonra Üzeyir Baba (Üzeyir Kuran) kürsüye geldi:

"Bugün kuvvetimiz inkar edilemeyecek hale gelmiştir. İşçi artık esir olmayacaktır. Yapıcı ve yaratıcı vasfını muhafaza ederek layık olduğu saygıyı görecektir."

O sabah başlattıkları grevin heyecanı ile Saraçhane'ye koşan liman işçilerinden Rasim usta 18 yıl geride kalmış bu büyük günü şöyle hatırlıyor: "Çok güzel şeyler olmuştu, heyecanlı konuşmalar yapılmıştı, şimdi sözler aklımda kalmamış. Ama kömür işçileri bak hâlâ gözümün önünde: Başlarında önü lambalı miğferleri öğle bir hava veriyorlardı ki kalabalığa."

Mitingte İstanbul Sendikalar Birliği Başkanı Avni Erakalın, Gazeteciler Sendikası Başkanı Hasan Yılmaer, Bahir Ersoy, Seyfi Demirsoy ve daha birçok sendika yöneticisi ve işçi önderi konuşmalar yaptılar.

Miting işçilerin grev andı ile sona erdi. Grev andında toplusözleşme ve grev hakkı yasalaşmazsa, yasağa rağmen grev hakkının kullanılacağı herkese ilan ediliyordu.

31 Aralık 1961'de işçi sınıfı Saraçhane Meydanında örgütlü, disipliğini, olgunluğunu ve hakkını elde etme yolundaki kesin kararlılığını ortaya koymuştu.

YETKİLİLERİ UYARIYORUZ!

Milyonlarca liralık buğday, tarladayken yakılma tehdidiyle karşı karşıya

ABDULLAH KURTAY

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Urfa, Mardin ve Diyarbakır'ın bazı ilçe ve köylerinde buğday tarlalarının yakılmasının söz konusu olduğu belirtildi.

Aylardır Güneydoğu'da sürmekte olan gruplararası çatışmaların aşiretlere yansımasıyla henüz sararmakta olan buğday tarlalarının yakılarak, karşılıklı mislillemeye girişilmesinin söz konusu olduğunu belirten üreticiler, bu konuda özetle şunları söylediler:

"Bu yıl Güneydoğu'dan mahsul kaldırmak çok güç. Çünkü henüz sararmaya başlayan buğdayların tarladayken yakılmasından korkuluyor. Gün geçtikçe artan gruplararası çatışmalar, şimdi büyüknüfuz sahibi ailelerin arasını da açmıştır. Ve bu aileler, genellikle çiftçilik yapmaktadırlar. Bu nedenle daha şimdiden tarlaların yakılacağı haberleri yayılmaktadır. Böyle bir şey olursa yaklaşık Türkiye'nin buğday ihtiyacının üçte birini karşılamakta olan Güneydoğu'dan tek kilo buğday bile alınmayacak. Öte yandan, can güvenliği olmadığı için de tarlaların biçilmesi de tehlikede. Yetkililerin bu konuda etkin önlem almaları gerekir. Yoksa büyük bir facia olabilir."

Küçük çiftçi aileleri, kendi imkanlarıyla mahsul kaldırmaya başlarken, büyük çiftçiler ise henüz bekliyorlar. Yetkililer, buğdaylar tarlada yakılıp, bu yıl bir misilleme hareketinden korkuyorlar. (Fotoğraf: Abdullah KURTAY)

GÜNDEM dışı

Bir ihtimal daha var...

Gümrük ve Tekel Bakanı geçenlerde açıkladı, "Darlıklar suniymiş ve zam söylentileri yüzünden oluyormuş."

Şimdi bir gazeteci bakana soruyor: "Sırada yeni zamlar var mı?"

Cevap: "Zam var denmez. Yok da diyemem. Çünkü o zaman bakın yok dedi o halde var dersiniz. Susarsam sukut ikrardan gelir, gördünüz mü zam yapacaksınız dersiniz. Siz bu suali en iyisi bana sormamış olun."

Bakana hak vermemek elde değil... Ne yapsın adamcağız. Elbette zam var diyemez. Çünkü zamların bir kısmı söylenmeden yapılır. Geçenlerde ekmeğin gramıyla hafiften oynayarak 10 liralık ekmeği çaktırmadan 12,5 liraya çıkaran ama fiyatını yine 10 lirada tutan zamlar gibi. Bunlar sadece söylenmeyen değil aynı zamanda "görülmeyen zamlar"dır. Bunları yapmak da bayağı ustalık ister.

Şimdi Bakan haklı olarak "zam yok" da diyemez. Çünkü bazı mallarda zamlar otomatiğe bağlandı.. Mesela KİT ürünlerine olduğu gibi. Artık KİT zamları takip bile edilemiyor.. Bunlar da "otomatik zamlardır" ki, Özal ve IMF'nin icadıdır.

Şimdi bu şartlarda ne yapmak lazım Elbette susmak... Ama bakan onu da yapamadığını söylüyor. Onu yapamıyor, bunu yapamıyor ama sonunda zam yapmasını iyi biliyor.

Peki o zaman biz ne yapalım? En iyisi bir şarkı söyleyelim... Zamsız tarafından;
"Bir ihtimal daha var. O da çekip gitmek mi dersin?"

Günün ilanı

● MESAJ — Değerli ülküdaşım Mehmet Milyonluk, cezaevine düştüğünü duydum geçmiş ol. ki ülküdaşlarımızı başarılı çalışmalarından dolayı tebrik ederiz, Hacettepe Merkez Kampüsü Ülkücüleri

Hergün, 11.6.1980

«Yap bir...Yandan çarklı olsun»

MHP'lilerin "sine-i millet"e dönmekten vazgeçip "sine-i meclis"e döndükleri gün Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin 100. turunda gerekli çoğunluk sağlanmamış...

Anlaşılan onları Meclisde görenler çıkıp gitmiş...

Peki sine-i millete dönselerdi ne olurdu ki?

Ne olacak bu sefer si-ne-i millet'te çoğunluk sağlanmazdı.

Şap gibi ortada kalırlardı.

Bunu görmüş olacaklar ki, son anda sözlerinden dönmek ne kelime hızlı bir şekilde çark ediverdiler....

Bu devirde prim dediğin böyle olur

Futbol kulüplerinin önemli maçlardan sonra galibiyet ve sezon sonunda da şampiyonluk primler de şimdiye kadar hep binler, onbinler, yüzbinlerle ifade edilirdi. Ama bir takımımız bu geleneği bozdu ve futbolcularına bugüne uygun bir prim verdi.

Konya 3. Amatör Küme takımlarından Et-Balık Spor takımlarının son günlerde başarılı sonuçlar alması üzerine futbolcuları ödüllendirmeyi kararlaştırdı. Ve yönetim kurulunun aldığı karar üzerine futbolculara "5'er kilo kuşbaşı et" dağıtıldı.

"En alttakiler dışarı çıksın"
(Der Spiegel dergisinden alınmıştır)

Niyet

Irak'ta 12 yurttaşımızın öldürülmesi elbette hepimiz derinden üzdü. Bu arada hayreti mucip olaylar da oldu. Bu zamana kadar Doğu denince tüyleri diken diken olanlar, düşmanlıktan gözlerinin renkleri değişenler, bu bölgenin asırlardır nice zulüm ve yoksulluk çekmiş halkını birden hatırlayıverdiler.

"Öldürdükleri vatandaşlarımızın cüzdanlarını, saatlerini ve elbiselerini bile soymuşlar."

"Hadise her bakımdan vahşi, çirkin ve iğrençtir"...

Hatta daha ileri giderek;

"Irak 12 ırktaşımızı hunharca öldürdü"... dediler.

Böylece yoksul Doğu insanı bir anda bunların dilinde "vatandaş," "yurttaş," "ırktaş" gibi sıfatlar kazanıverdiler. Burada lafın arasına girerek bir noktaya dikkat çekmek isteriz. "Irkçılık mülahazası" gütmek suçtur, biliyoruz. Ama biz değil onlar söylüyor. Devam edelim şimdi;

Peki ne olmalı? "Vatandaşlarımızın kanı yerde kalmamalı"... Peki sonra; "Yoksa on iki vatandaşımızın da, Kerkük liderlerinin de ve Türk devletinin şerefi de heder olur"...

— Kerkük mü dediniz?

— "Evet şu arada Kerkük... petrol.. Ha ne dersiniz?"

— "Anlat anlat heyecanlı oluyor"...

— "Hani daha önce Hergün gazetesinde yazmıştık. Daha sonra Tercüman'da Ergun Göze de yazmıştı. Petrol sıkıntısı çekiyoruz değil mi? E, Kerkük ne güne duruyor. Şartlar da müsait... Şöyle Kerkük'e doğru bir...."

— Hani "ırktaşlarımızın" kanı, üzüntü...

— Canım bu sayede onların da intikamını almış oluruz.

— Anlaşıldı senin niyetin üzüm yemek değil bağcıyı dövmek...

GEDİK

Geçenlerde "Çevre Kirliliği" günü nedeniyle toplantılar düzenlendi.

Merakla izledik. Çevre Kirliliği diye tüten fabrika bacaları, denizlere dökülen artıklar vs. gösterildi.

Çevremizdeki pislikler sadece bunlarsa, biz bunlara dünden razıyız.

Gözden kaçmayanlar

İÇİŞLERİ Bakan Vekili ne demişti: "İşkence iddalarını duymadım".. İyi ama sen duyana kadar bütün dünya duyuyor. Uluslararası Af Örgütü Türkiye'deki işkencelerle ilgili bütün dünyaya bir açıklama yaptı. BBC Radyosu da bunu yayınladı. Bütün dünya duydu ama bizim bakanın hâlâ kulakları tıkalı nedense...

HÜKÜMET bir eliyle verdiğini iki eliyle topluyor. Örnek mi; çay taban fiyatları biraz arttı mı, hemen ardından çaya iki misli zam yapılıyor. Buğday taban fiyatı artırılınca bunu hemen ekmek büyüklüklerinde bir "ayarlama" izliyor.

Peki, ama, madem ki hüner bir verdiğini iki almak, o zaman ne lüzum var hükümet olmaya... Bırakın bu işi tüccar ve tefecilere... Onlar sizden daha hünerlidir. Hiç vermeden dört alırlar.

MHP Genel Başkan Yardımcısı Agah Oktay Güner "Eline silahı alıp ortaya çıkan herkese karşıyız" demiş... Güzel demiş de ya "ortaya çıkmayan"lara ne diyor? Malum, bir de ortaya çıkmayıp, ETKO-TİT, Kızıl Kelle Avcıları gibi isimler kuşanıp, köşelerinde gizlenip cinayet işleyenler var. MHP de zaten hep "ortada" böyle örgütlerin olmadığını, bunların uydurma olduğunu söyler dururdu. Şimdi anladınız mı Güner kime karşı, kime değil...

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Ayıp

Karagöz –Bu gidişin sonu ne olacak Hacivat? Biraz anlat da halimizin ne olacağını anlayalım.

Hacivat –Halimiz mi? Halimizde ne var?

Karagöz –Tu suratına gamsız herif. Halimizde ne varmış. Görmüyor musun zam üstüne zam, kan üstüne kan...

Tuzsuz Deli Bekir –Haaayt, kim ulan orda benden bahseden?

Karagöz –Gördün mü Tuzsuzu? Kan lafını duyar duymaz damladı Hacivat. Hani bu herif dağa çıkıyordu?

Hacivat –Ne dağı Karagöz?

Karagöz –Canım, silahı millete döndüreceğim deyip, dağa çıkmıyor muydu?

Hacivat –Allah layığını versin. Öyle demediler, sine-i millete döneceğiz dediler. Sonra da vazgeçip sine-i bordroya döndüler.

Karagöz –Sineği nerde boğdular?

Hacivat –Hay dilin tutulsun. Neyse ki adam duymadı da gitti. Biz lafımıza devam edelim. Ne diyorduk?

Karagöz –Halimizden konuşuyorduk.

Hacivat –Evet, halimiz. Vallahi Karagözüm, bu durum Hoca'nın kaypaklığından kaynaklanıyor.

Karagöz –Hoca'nın kadayıfı mı yanıyor?

Hacivat –Öyle değil Karagöz, yani küçük burjuvazinin bu kesiminin tarihten gelen özelliği kaypak oluşudur.

Karagöz –Bir zamanlar yağ çekip duruyordun, aslan, kaplan diyordun. Ne oldu da bozuldun? Adamlara küçük burgu makinesinin kapağı falan demeye başladın?

Hacivat –Bunların kadayıfı bir türlü kızarmıyor da ondan.

Karagöz –Zaten yaz günü kadayıf da pek çekilmez Hacivat. İnsanı uyuz yapar, ishal yapar. Desene biz yine zamlı kabak tatlısına devam edeceğiz.

Hacivat –Devam edebiliriz. Küçük Kurultayın olumsuz sonuçlarından öyle anlaşılıyor.

Karagöz –Nasıl anlaşılıyor?

Hacivat –Tabanın tepkisinden diyorum.

Karagöz –Kimin tepsisinden yiyorsun?

Hacivat –Aklın fikrin yemekte Karagöz. Sana diyorum ki, tabanın sesine kulak vermediler.

Karagöz –Tabancanın sesine kulak vermemişler.

Hacivat –Tabancanın değil Karagöz, tabanın.

Karagöz –Onu anladım Hacivat, ama senin sesin tabanın sesine değil, tabancanın sesine benziyor.

Hacivat –Sonra bize slogan sosyalisti dediler.

Karagöz –Soğan sosyetesi demişler. Bu hakaret değil iltifat.

Hacivat –Dalga geçme Karagöz, politika ciddi iştir.

Karagöz –Biliyorum Hacivat, ben de senin kadar ciddiyim.

Hacivat –Kısacası savaşımın kazanımları devinmedikçe bu böyle sürecek Karagöz.

Karagöz –Aşure kazanları devrilmedikçe bu böyle sürecekmiş. Yine Rusçaya başladın Hacıcavcav, adam gibi konuş.

Hacivat –Senin anlayacağın bunlar artık bir yol ağzında. Ya NATO'cu olacaklar, ya bizden.

Karagöz –Ya totocu olacaklar ya sizden.

Hacivat –Sonra Sovyetlerin bizi uzaydan izlediğini söylediler. Çok ayıp ettiler. Komşumuzun sırlarını açıkladılar, ihbar ettiler.

Karagöz –Seni gidi idare fitili, mum bacaklı kerata(vurur). Onların bizi izlemesi ayıp değil, bizim bunu söylememiz ayıp (vurur).

Hacivat –Yine yıktın perdeyi eyledin viran, koşup sahibime haber vereyim heman.

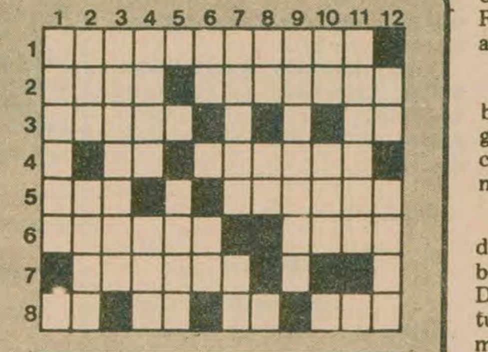
HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Hz. İsa'nın doğduğu yer 2) Asitlerin alkollerle birleşmesinden oluşan sıvılara verilen ad- Çalışma arasında verilen dinlenme süresi 3) TERSİ "Buraya ulaştır" anlamında bir emir- Bir nota 4) Genişlik- Erkek at 5) Eski bir medeniyetin yerleştiği bölge- Eski çağda Yunanlıların kurduğu çeşitli ülke veya şehirlerin sonuna eklenen sıfat 6) Yunan siyaset adamı- Hastalara verilen bir çeşit yemek 7) TERSİ etrafını çevirerek çembere almak 8) Kırmızı- Kuzu sesi- Berilyumun simgesi- Saf, katışıksız
YUKARDAN AŞAĞI: 1) Halep'in eski adı 2) Eski bir medeniyet- Yumurta biçiminde 3) Kabiliyet 4) Demiryolu taşıma aracı- Bir ulus 5) Havadan gelen topa ayağın üstü ile vurma 6) Litrenin kısa yazılışı- Bir spor kulübünün kısa yazılışı 7) TERSİ ünlü bir filozof- Eski dilde su 8) En kısa zaman parçası - TERSİ tekstil fabrikalarında ipliğin sarıldığı makaralar 9) Yılkıda olup henüz hizmete alıştırılmamış at 10) TERSİ çok eski bir zamanı anlatmak için kullanılan sözcük- İrlanda'da tedhiş hareketlerini yürüten örgüt 11) TERSİ kadınların kullandığı koku 12) TERSİ arseniğin simgesi - Bir hayvan.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

1) Asfalt Osman 2) Raif- Tan 3) Nitekim- niaH 4) Ak- Nakz- Lt 5) vaK- Kil- Asya 6) Akadlar- AP 7) Tül- taanaK 8) Sumatra- ELT
YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Arnavut 2) Saika- Üs 3) Fit-kalU 4) Afet 5) katA 6) Trinidat 7)Mallar 8) sT- Ana 9) Manzara 10)AnikE 11) alyA 12) Ahtapot.

Homeyni'nin açıklaması Beni Sadr'ı güçlendirdi

- Beheşti' nin Mecliste engellemeler çıkartması kendi milletvekilleri arasında hoşnutsuzluk doğurdu
- Dinci kesim Batı eğitimi görmüş aydınları çeşitli yöntemlerle tedirgin ediyor
- Azınlıklar sorunu İran devrimi için en büyük tehlikelerden birini oluşturuyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GEÇENLERDE lider Ayetullah Homeyni'nin devrik Şaha karşı mücadeleye son vereceklerini açıklaması, gerçekte ülkenin içinde bulunduğu çok yönlü zorlukların artık dayanılmaz bir hal aldığını göstermesi açısından dikkat çekiciydi.

Kürt bölgesinde çatışmalar, petrol boru hatlarına yapılan sabotajlar, Türkmenler, Kaşgailer ve öteki azınlık milliyetlerin hoşnutsuzluğu, uyuşturucu madde kaçakçılığı ya da zina yaptığı gerekcesiyle kurşuna dizilen insanlar, iş isteyen işsizler, yılan hikayesine dönen rehineler meselesinin ardından birçok olumlu uygulama ve öneriye karşı çıkan Beheşti ekibi, petrol üretiminin düşmesi, enflasyon hızının artması, ABD'nin müdahalesi, SSCB' nin azınlıkları kışkırtıcı faaliyetleri... işte İran'ın görünüşü.

Ülkedeki kargaşa karşısında "Mücahidin" gazetesi, bir iç savaş çıkabileceğini söylüyor. "Kayhan" gazetesi de din adamlarının anlaşmazlıkları artırmamasını diliyor.

Homeyni eyalet valilerini kabul ederken yaptığı konuşmada yukarıdaki sorunlara değinerek halkın birlik ve beraberlik içinde olmasını, İranlıların birbirini yemesinin devrimi zayıflatacağını ve dış güçlerin işini kolaylaştıracağını, hatta ABD veya SSCB' nin durumundan yararlanarak İran'ın efendisi olmaya yelteneceklerini belitti.

İKTİDAR KAPIŞMASI

İRAN'da Şubat Devriminden bu yana bir iktidar boşluğu sürüp gidiyor. Bir yanda resmi hükümet bir şeyler yapmaya çalışırken özellikle de Ayetullah Beheşti yanlısı din adamları, hatta bundan öte "Hizbullah" gibi fanatik dini grupların faaliyetleri işleri sarpa sardırıyor Bu dini ve fanatik kesimler Devlet Başkanı Beni Sadr'ın ülke sorunlarını çözmeye yönelik sağduyulu politikalarını uygulanmaz hale getirmeye çalışıyorlar. Kuşkusuz bu grupların da Beni Sadr'ın da ardında çeşitli çevreler bulunuyor. Beheşti'nin daha çok pazara, banka ve sigorta şirketlerinin millileştirilmesine karşı çıkanlara dayandığı söyleniyor.

Beni Sadr ise Mehdi Bazergan öteki milli güçler ilerici ve devrimci kitle örgütleri ve partiler, bazı azınlık milliyetler ve oldukça geniş bir halk kesiminin desteğini alıyor.

MECLİSTEKİ DURUM

İKİ turda yapılan seçimlerden sonra Beheşti'nin İslam Cumhuriyet Partisi 130 milletvekili çıkardı. Beni Sadr yanlıları ise ilk başta azınlıktaydı.

Meclisin açılmasından sonra Beni Sadr ülkenin karşı karşıya bulunduğu bir çok sorunun çözümü için girişimlerde bulundu. Behesti yanlıları ise Mecliste birçok bürokratik engellemeye başladılar.

Bu durum İslam Cumhuriyeti Milletvekiller arasında yeni düşüncelerin doğmasını, dolayısıyla da Beni Sadr'ın desteklenme eğiliminin güçlenmesini sağladı. Örneğin şimdiye kadar Meclis sadece iç tüzük ve komisyonların seçimiyle uğraştı. Geçenlerde 8 komisyonun üyeleri tartışıldı, üyelerden 7'sine itiraz edildi. Kabul edilmeyen üyeler yeniden itiraz komusyonuna başvurdu. İşte Beheşti'nin bu tür engellemeler çıkarması birçok çevrede olduğu gibi kendi milletvekilleri arasında da belli bir hoşnutsuzluk doğurdu.

Meclisin böylesi bürokratik işlemlerle uğraşması da artık bir yılan hikayesine dönen rehineler sorununun çözümünü geciktiriyor.

Ayrıca Mecliste seçimlerde milletvekili seçilmeyi başaran bazı kişilerin durumu da tartışılıyor. Bazı milletvekilleri Meclisten atılıyor. Şiraz-İsfahan bölgesinde dağlık bölgelerde yaşayan bir Türk kabilesi olan Kaşgailerin temsilcisi Meclisten atıldı. Bu yüzden Kaşgailerle hükümet kuvvetleri arasında silahlı çatışma çıktı.

MİLLİYETLER MESELESİ

KÜRT, Azeri, Türkmen, Arap, Beluci gibi birçok milliyetin bulunduğu İran'da, devrimden bu yana, birçok çatışma patlak verdi. Bunların en büyüğü Kürtlerle olanı idi. Bugün de aynı durum devam ediyor.

Sorun Tahran yönetiminin meseleye dini açıdan bakışı, bundan doğan hoşnutsuzluğun da ABD yanlısı Şah kalıntıları ve SSCB tarafından kurcalanmasından çıkıyor.

İran Kürdistanı'nda birçok örgüt Sovyet silahı kullanıyor. İran Kürdistan Demokratik Partisinin (KDP) üst yönetimi ise Moskova yanlısı olduğunu açıklamaktan çekinmiyor.-

Marksizmi savunan ve iki süper devlete karşı çıkan Kürdistan Devrimci Emekçiler Örgütünün (Komela) Tahran yönetimini yanlış değerlendirerek "sol" maceracı bir çizgi izlemesi de işleri karıştırıyor.

Yine Sovyet yanlısı "Halkın Fedaileri"de burada faaliyet gösteriyor.

Devrik Şah yanlısı güçler de Kürdistan meselesini karıştırarak yönetimi devirmeyi hedefliyorlar.

Kürt meselesinin çözümüne İran yönetimindeki kanatların bakışı da değişik. Beheşti, savaş ve saldırıyla Kürtlere cevap verilmesini isterken, Beni Sadr, görüşmeler yolunu tercih ediyor. Ancak bu konuda birçok iktidar çevresinin etkisiyle Beni Sadr, orduyu Sanandaj'a göndermekten de geri durmuyor.

BATI EĞİTİMİ GÖRENLERİN DURUMU

DİNİ kesimlerin Batı eğitimi görenlere karşı tutumu hoşnutsuzlukların başka bir kaynağı. Bu tip insanlar çeşitli yöntemlerle tedirgin edilerek, adeta ülkeyi terketmeleri teşvik ediliyor. Din adamları Batı eğitimi görmüş vasıflı kadroların, kültürü yozlaştırdığını, dışarıyla işbirliği yaptığını ve geleneksel değerleri yok ettiğini ileri sürüyorlar.

Geçmişte, 19. yy.da yabancı güçlere karşı verilen mücadelelerde aydınlarla din adamları ortak hareket ettiler. Bu mücadele sonunda belli başarı kazanıldı. Ancak, yabancı güçler bu aydınlar arasından bir kesimi kendine bağlamasını ve ülkede işbirliğinin devamını başardı. İşte bu gerçeği bilen din adamları aydınlara karşı tedirginler. Ancak İran Devriminde, bütün kesimlerden halk tek bir düşünce etrafında birleşerek büyük bir başarı kazandı. Bundan sonra birçok gelişmiş ülkede çalışan eğitim görmüş teknik kadrolar ülkelerine döndüler. Ve ülkeleri için diğer meslektaşlarıyla çalışacaklarını belirttiler. Ancak din adamlarının somut durumu görmez tutumu bu kadroları yeniden tedirginliğe itiyor.

Aydın-din adamı çekişmesinde başka bir etken de laiklik anlayışı. Din adamları laiklikten de ürkerek, bu düşüncenin ülkeyi yeniden dışa bağımlı hale getireceğini iddia ediyorlar.

ENFLASYON

DEVRİMDEN sonra birçok ekonomik ve sosyal bozukluk devralan yeni yönetim henüz bu alanlarda büyük başarılar kazanmış değil.

Petrol üretimi, dünyadaki petrol üretiminin fazla olması nedeniyle düşük. Bunun başka bir etkeni de İran'ın petrolünü yüksek fiyata satmak istemesi. Önceleri günde 5 milyon varil petrol üretilirken, bugün bu miktar 500 bin varile indi.

Enflasyon ise ülkedeki diğer önemli sorunlardan biri.

Ayrıca gerek askeri gerekse de sivil alanda yedek parça darlığı had safhada. Beni Sadr geçenlerde yaptığı açıklamada, ellerinde ancak iki aylık stok kaldığını söylüyordu.

Gıda maddelerinin büyük bir kısmının da dışardan gelmesi ülkenin dezavantajlarından biri. Rehinelerden dolayı Batılıların ambargo uygulaması bu konuda da etkisini gösterdi denebilir. Ayrıca, İran Kürdistanı'ndaki çatışmalar nedeniyle Türkiye-İran demiryolunun kapanması, İran'ın dışardan aldığı malların yerine ulaşamamasına yol açıyor.

Ancak İran halkının bütün bu sorunların üstesinden geleceğine inananlar çoğunlukta. Homeyni, Beni Sadr gibi ülkedeki kargaşalığın doğuracağı dış tehlikeleri de sezerek bu noktaya işaret ediyor. Bu, bir anlamda, Beni Sadr'ın çizgisini desteklemek ve artık uluslararası bir boyut kazanan rehineler sorununun çözümünü istemek anlamına gelebilir. Rehineler sorununun çözümünün ise ülkeye her bakımdan yararlı olacağı birçok çevreninin ortak kanısı.

İnsan hakları savunucusu Avukat Abdülkerim Lahici, kısa vadede sıkıntılı günler geçireceklerini, ancak İran halkının siyasi yönden bilinçlenmesinin uzun vadede birçok sorunun çözümünü kolaylaştıracağını belirtiyor.

Beheşti Devlet Başkanı Beni-Sadr'ı sembolik bir başkan durumuna düşürmeye ve onun sağduyulu politikalarını uygulanmaz hale getirmeye çalışıyor.

AKEL, Kipriyanu'yu suçlamaya devam ediyor

Rus yanlısı Akel, salı akşamı, Lefkoşe'de düzenlediği mitingde, Amerika ve NATO'nun Kıbrıs'ta çözüm bulunmasına karşı olduğunu ileri sürdü. Akel lideri, Denktaş'ın görüşmelere karşı uzlaşmaz ve sabote edici bir tutum izlediğini savunurken, Kıbrıs sorununun çözülememesinde Kipriyanu'nun da suçu olduğunu söyledi. Akel lideri Papayuannu, bi-zonal teriminden korkulmamasını, gerçek bir federasyon anlamını içeriyorsa bu terimin de kullanılabileceğini açıkladı. Papayuannu, Kipriyanu'nun izlediği siyasi hat ile 1977 Makarios -Denktaş antlaşmasındaki 4 ana ilkenin çeliştiğini de söyledi.

Papayuannu, sözkonusu mitingde yapmış olduğu konuşmada, Klerides'e şiddetle çattı. Klerides'i Kıbrıs'ı NATO'ya bağlamak isteyen adam olarak niteleyen Papayuannu Klerides'in partisiyle hiç bir zaman işbirliği yapmayacağını açıkladı. Akel, Kipriyanu'nun durumunun zayıflamamasından faydalanıp, kamuoyunu kendi lehine oluşturmayı hedeflemektedir. Bunun yanısıra, Kıbrıs sorununun çözülememesinde Amerika ve NATO'yu tayin edici olarak göstermeye çalışan Akel, Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs üzerindeki emellerini gizlemeye çalışmaktadır.

sorular? cevaplar

«Devrimciler Mustafa Kemal'i savunurken samimi davranıyorlar mı?» (2)

Görüldüğü gibi bütün ülkelerin işçilerinin ve halklarının birliğini savunmak ile milli duygu ve milli davaları savunmak ideolojik bir meseledir. Bu ikisi birbirinin zıddı olmadığı gibi, biri diğerinin de şartıdır. Lenin de aynı konuyla ilgili olarak 1914 yılında, yani Büyük Ekim Sosyalist Devriminden 3 yıl önce yazdığı "Büyük Rusların Milli Gururu Üzerine" adlı makalede şunları söylüyor:

"Bize sınıf bilincine varmış büyük Rus proleterlerine milli gurur duygusu tamamen yabancı mıdır? Tabii ki hayır.", "...biz milli gurur duygusuyla doluyuz"

Lenin, Stalin ve Mao Zedung daha başka birçok yazılarında bu konuyu dile getirmişlerdir. Devrimcilerin bu konudaki tutumu eskiden beri işte böyle olmuştur.

Ama devrimcilerin bu tutumuna karşı gerek 'sol' içinden gerek sol dışından sürekli eleştiriler gelmiş ve bu tutum bazılarınca 'işçi sınıfı ve enternasyonalizme ihanet', bazılarınca da 'samimiyetsiz taktik' olduğu iddia edilmiş ve karalanmak istenmiştir.

Devrimcilerin bu iki iddia hakkında da alınları ak ve başları diktir. Onun için varsın bazıları bunu ihanet diye nitelesin, varsın bazıları da samimiyetsiz bulsunlar. Burada şunu söyleyelim ki bu konularda da kimin hain olduğunu özellikle de İkinci Dünya Savaşı ve sonrasında herkes gördü. Aynı şekilde samimiyetsiz olmamız için hiç bir sebep olmadığı gibi, bu devrimcilerin tutumu da değildir. Çünkü devrimciler ancak savundukları şeyleri yazarlar ve yazdıkları şeylere de sahip çıkarlar.

Bu meselenin teorik ve ideolojik yanıdır. Bir de buna dünya ve Türkiye'nin içinde bulunduğu şartları eklersek, devrimcilerin M. Kemal'i neden savundukları daha iyi görebiliriz.

Örneğin 1919 yılında başlayan Milli Kurtuluş Savaşımız, bu gün bilinen anlamda bir sınıf savaşı değildi. Fakat işçi sınıfı ideolojisini ve bilimsel sosyalizmi savunan o zamanın devrimci TKP'si ve bütün devrimci önderler bu savaşa bütün güçleriyle katılmış ve zafere ulaşması için çalışmışlardır. Bugün de devrimciler Milli Kurtuluş Savaşı kazançlarının korunması için mücadele ediyorlar.

Neden? Çünkü o gün ister sınıfının kurtuluşu için çalışsın, isterse milletinin kurtuluşu için çalışsın, memleketinin yararını düşünen herkes bu savaşa katılmak ve onu zafere götürmek zorundaydı. Dolayısıyla bu savaşa, işçi sınıfını savunan bilimsel sosyalistler, sınıfın kurtuluşunun o gün ancak bütün milletin kurtuluşu ile birlikte olabileceğini gördükleri için, milletin kurtuluşunu isteyenler de bu savaşın zaferinin ancak bütün sınıfların katılmasıyla mümkün olabileceğini gördükleri için bu savaşa katılmışlar ve zafere ulaştırmışlardır.

Örneğin M.Kemal sosyalist değildir. Ama bu savaşın zaferi için başında Lenin'in bulunduğu o günkü Sovyetler Birliği'nden yardım almış ve onunla çeşitli konularda ittifak yapmıştır. Lenin, M.Kemal'e bu yardımları yaparken bir "taktik" olarak yapmıyordu. Tersine bilimsel sosyalist teorinin, 'emperyalizme karşı verilen milli kurtuluş savaşları ve milli hareketleri desteklemek gerekli' ilkesi gereği yapıyordu.

Çünkü o gün milli çıkarlar ile sınıf çıkarları aynı noktada çakışıyordu. Dolayısıyla milli sınıflarında, işçi sınıfının da ilerleyebilmesi için emperyalist devletlerin defedilmesi ve emperyalist baskıya son verilmesi gerekiyordu.

Milli Kurtuluş Savaşımızın bu pratiği ortada iken, teoriye sadece bunu kabul etmek kalıyor. Kaldı ki bilimsel sosyalist teori de zaten bunu söylüyor. Yani Milli Kurtuluş Savaşı devrimcilerin milli önderlere ve milli davaya nasıl baktıklarını çok güzel bir şekilde gösteriyor. İster gardrop Atatürkçüleri olsun ister bazı kalın kafalı sözde solcular olsun bunu anlamak istiyorsa o gün Lenin ve diğer devrimcilerin M.Kemal ve Milli Kurtuluş Savaşı için neler söylediklerine ve bunları nasıl değerlendirdiklerine baksınlar orada açıkca göreceklerdir. Tabii görmek istiyorlarsa.

Son olarak M.Kemal'i bugünkü şartlarda savunmanın ne demek olduğuna bir bakalım. Devrimciler 1975 yılından beri Türkiye'de baş çelişmenin milli çelişme olduğunu ve bu nedenle gerek devrimin ilerleyebilmesi gerekse bütün milletin kurtulabilmesi için milli çelişmenin çözülmesi gerektiğini savunuyorlar. Bunun için de bu çelişmenin çözülmesine yardımcı olacak herşey devrimcidir diyorlar. Dolayısıyla milli çelişmenin çözümüne yardımcı olacak her şeye sahip çıkmalı ve onu savunmalıyız.

İşte M.Kemal de Türkiye'nin içinde bulunduğu bugünkü durumdan kurtulabilmesi için, yalnız savunulması değil, yaptıkları, bütün millete anlatılması gereken değerli bir önder ve milli bir kahramandır. M.Kemal milli gururumuzdur. Devrimciler de bir taktik veya bir paravan olarak değil, M.Kemal'i bu özelliklerinden dolayı gerçekten savunuyorlar.

Toparlarsak 1)Bilimsel sosyalizmi savunan bir devrimci M. Kemal gibi bir milli kahramanı ve Milli Kurtuluş Savaşı gibi milli bir davayı savunabilir ve savunmak zorundadır.

2) Milli davayı ve milli önderleri savunmak, işçi sınıfı ve bütün dünya halklarının birliğini savunmakla çelişmez. Tersine bir birini tamamlar.

3) Devrimcilerin bu konuyla ilgili olarak savundukları fikirle le ilgili bugüne kadar gerek ' gerekse gericiler tarafında neltilen suçlamalar iflas Ve devrimcilerin bu tut ve tarihi deneylerle mıştır.

"Trabzon...

(Baştarafı 3. Sayfada)

saldırıların Atapark'tan yapıldığını,Trabzon Ticar İlimler Akademisinin faşist işgal altında olduğunun bilindiğini belirten Eskin, Emniyet Müdürü Hamdi Ardalı'nın taraflı davrandığını söyledi.

Kanıtların açık olduğunu belirten DGBF Genel Sekreteri, şu açıklamayı yaptı:

"7 Nisan günü Zeytinlik Mahallesinde ve Otohisar mevkiinde 1. Şubenin lacivert Reno arabasıyla bir ekip duvarlara "Ülkü Yolu Derneği", "Büyük Ülkü Derneği" yazıları yazarken çevredeki yurttaşlar tarafından görülmüş ve Merkez Karakoluna şikayet edilmiştir. Ancak bu polisler hakkında herhangi bir işlem yapılmamış ve olay örtbas edilmiştir.

"Emniyet Müdürünün oğlunun Burdur eski ÜGD Başkanı olduğu ortaya çıkmış ve bu şahıs acele şehirden uzaklaşmıştır. Halk arasında Emniyet Müdürünün "Bana sağcı kimseyi getirmeyin" dediği yaygın bir şekilde söylenmektedir.

"Bugüne kadar faşistlerce katledilen 20'ye yakın yurttaşın hiç birinin katili yakalanmamıştır.

"KTÜ'de bombayı yerleştirirken ölen Ekrem Çamaş'ın ÜYD kurucusu olduğu ve diğer katillerin de ÜYD'li komandolar oldukları bilindiği halde bu cinayet şebekesi hâlâ kapatılmamaktadır. Sorumluları hakkında herhangi bir yasal işleme başvurulmadığı gibi bu örgüt hakkında en ufak bir açıklama dahi yapılmamıştır."

DGBF'NİN ÇAĞRISI

Trabzon'da büyük oyunların oynandığını belirten DGBF Genel Sekreteri anarşiye karşı çıkan kuruluşları, dernek, sendikaları ve basını daha büyük olayların önlenmesi için Emniyet Müdürünün görevden alınması için ortak mücadele etmeye çağırdı.

Saldırının öncelikle okullara yönelik olduğunu tekrarlayan Eskin, faşistlerin saldırılarına karşı bütün öğrencilerin birleşmelerini istedi.

Petrol...

(Baştarafı 1. sayfada)

akaryakıta yeni bir zam geldi.

Hükümet tarafından dün yayınlanan bir bildiriyle petrol ürünlerinin satışı tüm yurtta durduruldu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Petrol İşleri Genel Müdürlüğü de petrol ürünlerinin yeni satış fiyatlarını açıkladı. Yeni fiyatlara göre, süper benzinin litresi 48 liradan, normal benzinin litresi ise 43 liradan satılacak.

Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün açıklamasına göre, öteki petrol ürünlerinin fiyatları da şöyle belirlendi:

Motorin ve gazyağı 26 lira, kalorifer yakıtı 21 lira, 3 numara fuel-oil 20,24 lira, 6 numara fuel-oil 18.50 lira, 12 kiloluk tüpgaz 350 lira, piknik tipi tüpgaz 60 lira.

Akaryakıta da yapılan bu zamdan sonra diğer bütün temel ihtiyaç maddelerine zam yapılması bekleniyor.

Böylece üç yıl için bir milyar altıyüz milyon dolarlık IMF kredisi alabilmek uğruna bir ayda birbiri ardına üç koşul da yerine getirilmiş oldu. Önce faiz hadleri serbest bırakıldı, içki ve sigara fiyatları yükseltildi, devalüasyonun ilk taksidi gerçekleştirildi ve nihayet dün de akaryakıt zamları açıklandı. Bu durumda bu yıl alınacak 600 milyon dolar kredi için ekonomiyi daraltmak ve halkı piyasadaki malları satın alamaz hale getirme operasyonuna yeni biri halka daha eklenmiş oldu.

Ege'de tarım...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ğu belgelerinden getirilen binlerce yatılı işçinin de bu yıl getirilmediği görüldü.

İş alanlarının yarı yarıya azalışı ve var olan işlerin erkek işçilere göre daha düşük ücretlerle kadın işçilerce karşılanır durumda olması yüzünden de birçok köyde erkek tarım işçilerinin işsiz kalması ve böylece önemli bir işgücünün heder olması acı bir gerçek olarak konunun bir başka yanını oluşturuyor.

Ayrıca, geçtiğimiz yıllarda yürürlükteki Sigorta Yasasının içine alınan tarım işçileriyle ilgili sigorta uygulamalarının durumunu öğrenmek üzere bilgisine başvurduğumuz Aydın Sosyal Sigortalar Kurumu Şube Müdürü, bu konuda açıklama yapma yetkisinin Genel Müdürlükte olduğunu belirterek açıklama yapmadı.

Kuzeybatı Demiryolu Sendikası Başkanlığına yeniden Adnan Başarır seçildi

ISTANBUL (ÖZEL)

TÜRK-İş bünyesindeki DYF-İş'e bağlı Kuzeybatı Bölgesi Demiryolu İşçi Sendikası Genel Başkanlığına yeniden Adnan Başarır seçildi.

175 delegenin katıldığı Genel Kurulda Adnan Başarır 170 oyla yeniden Genel Başkan olurken, Faruk Akıntürk 124 oyla Genel Sekreterliğe, İsmail Akçay da 124 oyla Mali Sekreterliğe getirildiler.

Amiral Crowe...

(Baştarafı 3. Sayfada)

bazı birliklerin, dağ savaşı için geliştirilmiş tankların başarısızlığı şaşkınlık doğurdu.

"Ancak harekatın sonuçları için bir değerlendirme yapmak için henüz vakit erken. İklimin Sovyetlerin askeri gücünü ortaya koymasını engellediğini düşünüyoruz. Bakalım iyi hava şartlarında ne yapacaklar?"

Afganistan'daki bir başarısızlığın Sovyetler Birliği'nde nasıl tepkilere yol açabileceği konusundaki bir sorumuza da Amiral Crowe şu karşılığı verdi:

"Bu konuda uzman değilim. Ama Rusların Afganistan'da çok kayıp verdiğini biliyoruz. Bu yüksek ölü sayısı ülkede fark edilir bir hale gelirse halk içinde büyük tepkiler doğabilir."

ORTADOĞU'DAKİ GELİŞMELER

Amiral Crowe Ortadoğu'daki gelişmeleri anlatırken, Hint Okyanusu ve Basra Körfezindeki durumun Sovyetlerin bu bölgedeki artan faaliyeti yüzünden kaygı verici olduğunu söyledi. İran'daki istikrarsızlığın durumu daha da zorlaştırdığını belirten Amiral,Ortadoğu ve Doğu Akdenizin son yıllarda petrol konusuna bağlı olarak stratejik öneminin daha da arttığını ifade etti. Crowe,Sovyetlerin Doğu Akdenizdeki donanmasını sürekli güçlendirdiğini bildirdi ve "Kendimizi her an ne yapacağı belli olmayan bir Rusya'nın hareketlerine karşı hazırlamak zorundayız" şeklinde konuştu.

Amiral, Birleşik Amerika'da kuvvet artırma eğilimlerinin güçlendiğini ifade etti.

TÜRKİYE-YUNANİSTAN ANLAŞMAZLIĞI

Amiral Crowe, Türkiye ve Yunanistan anlaşmazlığının NATO ittifakı için bir "üzüntü kaynağı" olduğunu söylerken, her iki ülkenin de bu anlaşmazlığın giderilmesi konusundaki görüşlerini öğrenmek için Atina ve Ankara'yı yakında ziyaret edeceğini söyledi. Amiral "Her iki ülkenin de bu konudaki görüşlerini en kısa zamanda öğrenmek ve ne gibi bir katkıda bulunabileceğimi belirlemek istiyorum. Bu çok hassas ve karmaşık bir mesele. Yalnız bu anlaşmazlığın sürmesinden bölgemiz büyük zarar görüyor" şeklinde konuştu.

Türk-İş...

(Baştarafı 1. sayfada)

Türk-İş yetkililerince yalanlandı.

Dün Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal ile Türk-İş Yöneticileri arasında toplusözleşmelerle ilgili olarak yapılan toplantıya girmeden önce basına bir açıklama yapan Sadık Şide, "Hükümet ile Türk-İş arasındaki prensip anlaşmasında mutabakata varıldığı şeklindeki haberin asılsız olduğunu söyledi. Şide henüz bir anlaşma sağlanmadığını ve görüşmelerin sürdürüldüğünü belirtti.

Bu konuda görüşüne başvurduğumuz Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, henüz görüşmelerin sonuçlanmadığını belirtti ve ücret artışlarının yüzde 60-70 miktarında tespit edilmesinin sözkonusu olmadığını söyledi. Özdemir "Kesinlikle aramızda böyle bir anlaşma olmadı" dedi.

TEK GIDA-İŞ: 'YÜZDE 60-70 OLAMAZ"

Kamu kesiminde 125 bin işçi ile en büyük toplusözleşmelerden birini yürüten Tek Gıda-İş Sendikası yetkilileri de böyle bir miktarda anlaşma yapılmadığını söylediler.

Tek Gıda-İş Sendikası Genel Sekreteri Orhan Balta gazetemize yaptığı açıklamada şunları söyledi:

"Yüzde 60-70 oranında ücret artışında anlaşma sağlandığı haberleri gerçek dışıdır. Böyle bir şey yoktur. Görüşmelerde zaten daha parasal maddelere gelinmedi. Sadece bazı prensip meselelerinde görüşme yapıldı. Biz halen Tekel'de ve Çaykur'da uyuşmazlık aşamasındayız.

"Hayat pahalılığının, fiyat artışlarının yüzde 200'ü bulduğu bir dönemde yüzde 60-70 zamda sınır konamaz. Bu haberler kamuoyunu bulandırmayı amaçlıyor.

"Halen Tekel ve Çaykur'da saat ücretleri ortalama olarak 50 lira civarındadır. Yüzde 60-70, ücretlere 30 lira zam demektir. Biz 30 lira için görüşme bile yapmazdık. Uyuşmazlık aşamasına gelinmezdi. İşçilerimize hayat pahalılığını karşılayacak haklar sağlanmadan anlaşmak sözkonusu değildir."

PETROL-İŞ:"YÜZDE 60-70'LİK ARTIŞ SÜRÜNMEYE BİLE YETMEZ"

Petrol-İş Genel Başkanı Cevdet Selvi de bu konuda gazetemize şunları söyledi:

"Türk-İş'in bu konuda böyle bir anlaşma yapıp yapmadığını henüz bilmiyoruz, çünkü Koordinasyon Kurulunda yeralmıyoruz. Ancak şunu söyleyelim. İşçilerimiz gece gündüz ter döktükleri halde çocuklarının isteklerini bile yerine getiremiyorlar.

"Yabancı sermayenin giriş çıkışı, fiyat artışları, kaçakçılık faiz oranları, vergilendirme, her şey serbest, sadece işçinin ücreti sınırlandırılmak,dondurulmak isteniyor.

"Yüzde 300'e varan korkunç hayat pahalılığında yüzde 60-70 zamla işçilerin değil yaşaması, sürünmesi bile mümkün değildir.

"Biz kamu kesiminde 30 bin üyemiz adına yürüttüğümüz sözleşmelerde dar ve sabit gelirlilere rahat nefes aldıracak bir sonuca ulaşıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz."

Türk-İş'e bağlı diğer sendikaların da yüzde 60-70'lik bir oranı kabul etmeyecekleri ve Türk-İş üst yönetiminin bu konuda bağlayıcı bir karar almasının mümkün olmadığı belirtiliyor.

KARAHAN'IN SÖZLERİ

Devlet Bakanı Ahmet Karahan, işçilerin kıdem tazminatından doğan alacaklarının dün saat 13.30'dan itibaren ödenmeye başladığını söyledi.

Karahan, Türk-İş ile hükümet arasındaki toplantının çerçeve anlaşması olarak değerlendirilmesini, ancak bunun bugün sonuçlandırılması anlamına gelmediğini kaydetti.

25 nolu tebliğin değiştirilmesi konusundaki değişikliğin de tamamlanmak üzere olduğunu söyleyen Karahan, toplusözleşmelerdeki ücret artışları ile ilgili olarak da tartıştıklarını belirtti.

İzmir'de öğrenci...

(Baştarafı 1. sayfada)

yurt içinden de bir el silah sesi duyuldu. Bunun üzerine jandarma doğrudan öğrenci kitlesini hedef alarak yaylım ateşine başladı. 15 dakika süren yaylım ateşinden sonra yurdun bahçesinin yerde yatan yaralı ve ölülerle ve kan gölüyle dolduğu görüldü.

Jandarma ateşiyle hayatını kaybeden öğrencilerin isimleri Ali İhsan Tan, Mehmet Ali Arın, Hüseyin Akdağ ve İsmail Baytak olarak saptandı. Beşinci ölünün ise başı tamamen parçalandığı için kimliği tespit edilemedi. İzmir Devlet Hastanesi görevlileri, kimliği saptanamayan öğrencinin yakın mesafeden ve büyük çaplı bir silahla birçok kez yapılan atışlarla öldürülmüş olabileceğini söylerken, ölülerden bir diğerinin de kurşun yarası almadığını, boğularak öldürüldüğünü bildirdiler. Resmi otopsi raporunun bugün açıklanması bekleniyor.

BAHÇELERDE İNSAN AVI

Ali İhsan Tan adlı öğrencinin cesedi ise dün sabah yurt civarındaki mandalina bahçelerinde bulunabildi. Ali İhsan Tan isimli öğrencinin de silahla vurularak öldürüldüğü tespit edildi.

Sayıları 30'u bulduğu sanılan yaralılardan Ömer Sarıtoprak ve Hakan Erer'in durumu ciddiyetini korurken, Mahmut Çalışkan ve Murat Çalıkuşu tehlikeyi atlattılar. Hastaneye kaldırılan diğer yaralıların isimleri şöyle:

Cevdet İnci, İbrahim Toy, Harun Alyiğit, Lütfi Zafer Demirel, Selahattin Öcal, Seyit Ali Cacur, Hüseyin Özbaş, Erkan Üstbaş, Orhan Tabur, Bekir Şenyurt, Şakir Erdoğan, Muhsin Okuyan, Hasan Nergis Ahmet, Kamil Utku.

Bundan başka olaydan kaçmayı başaran çok sayıda öğrencinin hafif yaralı olarak çevreye dağıldığı öğrenildi. Olaydan sonra yurtta bulunan öğrencilerin hemen hepsini gözaltına alan emniyet kuvvetleri dün sınava girecek olan öğrencileri sabaha karşı serbest bıraktı. Yurtta kalan üniversite öğrencileri ise halen göz altında tutuluyor.

Olay sırasında çevreye toplanan halktan da çok sayıda kişinin gözaltına alındığı bildiriliyor.

ANA-BABALAR İZMİR'E KOŞTU

Olayın duyulmasından sonra Ege'nin dört bir köşesinden gelmiş öğrencilerin velileri İzmir'e akın etti. Emniyet Müdürlüğü ile hastane önünde bekleşen veliler yaralıların kimliklerini araştırdı ve kendi çocuklarının olup olmadığını sordu.

YETKİLİLERİN AÇIKLAMALARI

Katliamdan sonra açıklama yapan yetkililer, güvenlik kuvvetlerinin öğrencilerin huzurunu sağlamak amacıyla arama yapmak istediklerini, ancak bazı solcu örgütlerin aramaya karşı çıkarak öğrencileri eyleme ittiğini ve güvenlik kuvvetlerine ateş açıldığını iddia ettiler.

TARSUS'TA OLAYLAR

Tarsus Belediyesi Tanzim Satış Mağazası ile Genel-İş Sendikası Tarsus Şubesi dün taşlı sopalı bir grubun saldırısına uğradı. Binalar tahrip edilirken, olaylar sırasında mağazada görevli Osman Adkın başına isabet eden bir taşla ağır yaralandı. Olay yerinden geçmekte olan polis memuru Ali Çiftçi de saldırganlara mani olmak isterken tartaklandı ve yaralandı.

ANKARA'DA

Ankara'nın Natoyolu semtine bağlı Ege Mahallesinde polisin terör estirdiği bildirildi. Mahalle sakinleri sivil polislerin rasgele gençleri dövdüğünü belirttiler. Polisin önceki gün komandoların sadırısından sonra genç bir kızı gerekçesiz olarak gözaltına aldığı belirtildi. Yurttaşlar polisin kadınları saçlarından tutarak sürüklediklerini söylediler.

DİSK'İN AÇIKLAMASI

DİSK 3. Bölge Temsilciliği Başkanlar Kurulu olaya ilişkin bir açıklama yaparak, olayın ne bir provokasyon ne de sol gruplar arasında bir çatışma olduğunu söyledi. Moral ve eğlence gecesinde öğrencilere ateş açanların güvenlik kuvvetleri olduğunu belirtti.

İstanbul'da iki kuyumcu soyuldu

HABER MERKEZİ

BAKIRKÖY'de bir kuyumcu dükkanını soyan silahlı iki kişi 2.5 milyon lira değerinde işlenmiş altın ile kasada bulunan 120 bin lirayı alarak kaçtılar.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Bakırköy Parseller Caddesi Ceylan Sokaktaki Hilmi Son'a ait kuyumcu dükkanı dün saat 11,00 sıralarında soyuldu. Soyguncular vitrindeki yaklaşık 1.5 kilo altın ile kasadaki 120 bin lirayı aldıktan sonra yaya olarak olay yerinden uzaklaştılar.

İstanbul'da ikinci soygun şöyle meydana geldi. Fatih Çarşamba, Darüşşafaka Caddesinde İnci Kuyumcusu 3 kişi tarafından soyuldu. Öğle saatlerinde kuyumcuya gelen 3 kişi bir torbaya bir miktar altın bilezik ve kolye doldurarak kaçtılar. Soygun olayına şahit olanların belirttiğine göre, soyguncuların biri 18-20 yaşlarında 1.60 boyunda kıvırcık saçlı ve bej takım elbiseliydi. Diğeri ise 20-22 yaşlarında 1,70 boyunda kısa asker traşlı, gri renk kasket giymiş ve siyah gözlük takmıştı. Üçüncü şahsın eşgali ise belirlenemedi

TARABYA'DA BİR GENÇ ÖLÜ BULUNDU

Tarabya'da Koçnur Arsalar'da Mustafa Albayrak adlı bir genç ölü olarak bulundu. Olay yerinde 7,65 çapında 4 mermi kovanı bulundu.

İSTANBUL'DA İGD-DEV-SOL ÇATIŞMASI

Hisarüstü semtinde İGD ve Dev-Solcular arasında çıkan silahlı çatışmada üçü ağır olmak üzere beş kişi yaralandı. Önceki akşam saat 17.30 sıralarında çıkan çatışmada 1930 doğumlu Aşure Özçelik, 1964 doğumlu Gülsen Abdal, 1968 doğumlu Engin Değer, 1961 doğumlu Seyfettin Aydın ve 1960 doğumlu İlser Rumelioğlu yaralandılar. Olayla ilgili olarak bazı kişiler gözaltına alınırken, Hisarüstü son durakta bulunan Halk Tüketim Kooperatifi de bir grup tarafından tahrip edilmek istendi.

ADANA'DA İKİ ARABA YAKILDI

Adana'da Yeni İstasyon semtinde Amerikalılara ait iki otomobil kimliği belirsiz kişilerce benzin dökülerek yakıldı.

İSKENDERUN'DA BİR BEKÇİ AĞIR YARALANDI

İskenderun Emniyet Müdürlüğünde görevli Mahir Arık adlı bir bekçi kimliği henüz belirlenemeyen bir kişi tarafından tabancayla vurularak ağır yaralandı.

ANKARA'DA

Tümaş Şirketinde çalışan bir mühendis komandoların saldırısına uğradı. Mediha Eldem Sokakla, Kızılırmak Sokağın kesiştiği yerden geçmekte olan mühendisin bir grup komando tarafından yolunun kesildiği ve sol görüşlü olduğu anlaşıldığından saldırıya uğradığı öğrenildi.

Komandoların Ahmetler'deki yurtlardan geldiği ve yoldan geçenlere saldırdıkları bildirildi.

BALIKESİR'DE KOMANDOLAR YARALI ARKAŞLARINI HASTANEDEN KAÇIRDI

Önceki gece 02.00 sularında Balıkesir İnciler Mahallesinde kahve duvarına yazı yazan MHP'li gruplarla işçiler çatışmaya girdi. Çatışmada İbrahim Bayal adlı bir kişi sırtından yaralanarak hastaneye kaldırıldı. Sabaha karşı saat 08.00-09.00 sularında hastaneden kaçırılan yaralının güvenliğini sağlamakla görevli bulunan Ökkeş adlı polis de görevinden alındı.

Olay yerinde bulunan mermi kovanlarının, Gün Sazak'ın öldürülmesini protesto eden MHP'lilerce sol görüşlü öğrencilerin kaldıkları bir evin taranmasında kullanılan silahtan çıktığı saptandı.

MHP'liler Eğitim Enstitüsünde öğrencilere de taşlarla saldırdılar.

Öte yandan Balıkesir Atatürk Parkında bir grup korsan miting yaparak bombalı pankart astı. "Üniversitelerarası Seçme Sınavı aldatmacadır, kaldırılsın" diyen öğrencilere emniyet kuvvetleri müdahale etti. Bu arada gözaltına alınan bir kişi tutuklandı.

MERCAN'DA SOYGUN

Mercan Rızapaşa Yokuşu Şark Han'da bulunan Öğretmen Çorapları Satış Merkezi dün saat 15.00 sıralarında soygun amacıyla 3 kişi tarafından basıldı. Soyguncululardan Eşref İpçioğlu dükkanın içinde vurularak öldürüldü. Diğer iki kişi de para alamadan kaçtılar. Dükkan sahibi 15 gün kadar önce de aynı şahıslar tarafından tehdit edildiğini belirtti.

CHP gensoru...

(Baştarafı 1. sayfada)

Grup toplantımızda bazı arkadaşlarımın gensoru verilmesi konusunda tereddütleri olduğu izlenimini edinmiştim."

Ecevit Ortak Gruptaki tereddütleri şöyle özetledi:

"Önce etkin muhalefet yapıp hükümeti öyle düşürelim. Yeni hükümet alternatifi oluşturmadan hükümeti düşürmeyelim. Şimdi hükümet olmak için şartlar çok ağır, şartların düzelmesini bekleyelim, ondan sonra hükümeti düşürelim."

Ecevit bu tereddütlere bir süre önce toplanan Küçük Kurultaya katılan il yöneticilerinin de CHP Ortak Grup Yönetim Kurullarının da, kendisinin de katılmadığını ancak pazartesi günü bu tereddütlerin giderilmesi için Ortak Grubun toplanmasında yarar gördüğünü sözlerine ekledi.

Ecevit açıklamasında, gensoru konusunda gruplarının bağlayıcı karar almayacaklarını bildirdi.

Ecevit bir gazetecinin sorusu üzerine, hükümeti düşürebilecekleri bir noktaya geldiklerini o yüzden bundan kaçamayacaklarını söyledi. Ecevit "En etkin muhalefet budur" dedi.

420 bin...

(Baştarafı 1. sayfada)

zanırlar" oldu.

Elenen 420 bin öğrencinin umudu gelecek yılki sınavlara kaldı. Binlerce genç insan bir yıl daha oyalanacak. Bu arada bazı özel dershaneler 1980 imtihan sonuçları belli olmadan 1981 yılı için kurslar açmaya başladılar.

Bakanlar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

da 187 gündür sürdürdüğü grev anlaşma ile sona erdi. Ücretlere birinci yıl 55, ikinci yıl da 55 lira zam yapıldı. İkramiyeler birinci yıl 8, ikinci yıl 8 olarak belirlendi. Yakacak yardımı 30 bin, yıllık izin harçlığı 16 bin, bayram harçlığı 8 bin lira oldu.

Grevde geçen süre için ikramiye ve sosyal haklar toplamı olarak işyerinde çalışan 310 işçinin herbirine net 150 bin lira para ödenecek. Kıdem zammı ücret zammına ilave edilecek. Grevde geçen süre işçi kıdeminden sayılacak.

ANKARA BELEDİYESİNDE DİRENİŞ SONA ERDİ

Ankara Belediyesinde çalışan işçilerin direnişi dün sona erdi. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ile Belediye Başkanı Ali Dinçer arasında yapılan görüşmeler sonucunda işçilerin birikmiş ücret ve öteki haklarını alarak işbaşı yapmaları konusunda anlaşma sağlandığı öğrenildi.

OLEYİS, MARMARİS GREVİNİ BİR HAFTA ERTELEDİ

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası Marmaris Tatil köyü için aldığı grev kararının uygulanmasını önümüzdeki haftaya erteledi.

Oleyis Sendikası İzmir Bölge Temsilciliği Mali Sekreteri Yüksel Kaya, Turizm Bakanlığına bağlı Marmaris ve Akçay Tatil köyleri ile Çeşme Otelinde grev kararı alınmış olmasına karşın, anlaşabilmek amacıyla Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay'la görüşmelerin sürdüğünü söyledi.

ZEKİ ADSIZ GÖREVDEN AYRILDI

Genel-İş Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı ve DİSK 7. Bölge Temsilcisi Zeki Adsız'ın her iki görevden de ayrıldığı bildiriliyor.

Belediye ve Genel-İş yetkililerinden alınan bilgiye göre Genel-İş Sendikası Genel Başkanlığından iş yerine gelen bir yazıda Zeki Adsız'ın çeşitli nedenlerle görevinden ayrıldığı kaydedildi.

Bir süreden beri Diyarbakır'da bulunmayan Zeki Adsız'ın istifa nedeni kesin olarak öğrenilemedi.

Bir amir...

(Baştarafı 3. Sayfada)

nuyor.

Ertuğrul Dernek'in ayrıca idarenin aracı olan 946 kapı nolu kamyoneti özel işlerinde kullandığı da saptandı. İdarenin kamyonetini idare şoförü ile fabrika dışına çıkaran Dernek, daha sonra aracı kendi yönetimine alarak Taksim'deki çalıştığı Özel Mühendislik ve Mimarlık Bürosuna ve Büyükdere'deki evine götürüyor. Akşam evinin önünde kaldıktan sonra sabah yine araçla Tekel'e geliyor. Aracın günlük akaryakıt masrafını, Boğazköprüsü geçiş ücretlerini ise şoföre ve kendisine her gün ölmak üzere aylık harcırah olarak alıyor.

Ünite Amiri Ertuğrul Dernek ayrıca evinin dekore edilmesi için idarenin aracını, malzemesini ve işçisini de kullanıyor.

İdare aracı kamyonetin şoför üzerine zimmetli olduğu ve Ertuğrul Dernek'in arabayı kendisi kullanırken bir kaza yapması halinde idare şoförünün suçlu duruma düşeceği belirtiliyor.

Otobüsle...

(Baştarafı 1. sayfada)

ğu ve ölü sayısının artmasından korkulduğu bildirildi.

AA muhabirlerinin belirlemelerine göre kaza şöyle oldu:

Ali Osman Genç yönetimindeki yolcu otobüsü, Baştaş Çimento Fabrikası önünde karşıdan karşıya geçmekte olan bir danaya çarpmamak için yolun soluna geçti. Otobüs bu sırada karşı yönden gelmekte olan Gazihan Kişi yönetimindeki kamyonla çarpıştı.

Demirel...

(Baştarafı 1. sayfada)

Sabri Çağlayangil ile haftalık olağan görüşmesinden sonra gazetecilere açıklamada bulunan Demirel, hükümetin anarşiyle mücadele ve ekonomik tedbirler konusunda başarılı olduğunu öne sürdü. Demirel, "Herşeyi halletmedik. Ama önemli işler başardık" dedi.

Bir gazetecinin "Türkiye'nin kalkınma hızı ne kadardır?" şeklindeki bir sorusuna karşılık Başbakan şu karşılığı verdi: "Bugün Türkiye ağır bir enflasyonu aşmaya çalışıyor. Bu şartlarda kalkınma hızı ikinci planda gelir. Enflasyon yalnız ekonomiyi etkilemiyor. Devlet nizamını, kamu düzenini bozuyor" dedi.

Demirel bir başka soru üzerine de MSP'nin sorularını pazartesi akşamı cevaplayacaklarını, ciddiyetle üzerinde durduklarını belirtti.

AP GENEL BAŞKAN YARDIMCISI CEVHERİ: "ECEVİT YENİ TERTİPLER VE YENİ MOTEL HÜKÜMETLERİ PEŞİNDE"

AP Genel Başkan Yardımcısı Necmettin Cevheri, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in yeni tertipler içinde ve yeni motel hükümetleri peşinde olduğunu söyledi. Cevheri şöyle konuştu:

"CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, düğümleyip bıraktığı Cumhurbaşkanlığı seçimini milletin gözünden kaçırmak için yeni tertipler içine girmiştir.

"Cumhurbaşkanlığı için aday dahi çıkaramayan, Adalet Partisinin Anayasa değişikliği teklifini de komisyonda reddettiren CHP, memleketi bir bunalıma sürükledikten sonra, hukuk ve ahlak dışı yollarla bu bunalıma bir hükümet bunalımı eklemeye çalışmaktadır."

Sovyet...

(Baştarafı 1. sayfada)

gelerdeki direniş kuvvetlerine karşı MİG uçakları ve ağır topların da desteğinde büyük bir saldırıya giriştiğini bildirdi

Bu arada yoğunlaşan Sovyet saldırısı nedeniyle, Kabil'in 60 mil uzağında yaşayan binlerce köylünün Kabil'e sığındığını bildiren Hindistan Haber Ajansı, bombardımanın çok sayıda insanın ölmesine ve yaralanmasına, yüzlerce evin yıkılmasına yol açtığını belirtti. Ancak ajans, ölü sayısı hakkında bilgi vermedi.

Ajans, çarpışmaların özellikle Şarkdarah, Guldarah, İspalit, Sincidarah, Şirze, Sari, Puli ve Matak bölgelerinde şiddetle sürdüğünü belirtti.

Öte yandan Sovyetler Birliği Kabil'e, nakliye uçaklarıyla yeniden asker ve askeri malzeme yığmaya devam ediyor.

İRAN'IN ELEŞTİRİSİ

Oslo'da süren Sosyalist Enternasyonal toplantısında bir konuşma yapan İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı işgalini ve burada yürüttüğü kırımı çok şiddetli bir biçimde eleştirdi.

Bu arada Kutbzade'nin Oslo'da bulunan Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Huang Hua ile bir gizli görüşme yaptığı bildirildi. İyi haber alan kaynaklar Huang Hua'nın Kutbzade'ye, Basra Körfezi üzerinde yoğunlaşan Sovyet tehdidinden söz ettiğini belirtiyorlar.

AET ortak...

(Baştarafı 1. sayfada)

laşmaları çerçevesinde yürütülen özerklik görüşmelerine FKÖ'nün de taraf olabileceği söylendi.

Bildiride, özerklik görüşmelerinin destekleneceği, Ortadoğu'da bunalıma yol açabilecek herhangi bir tutumdan uzak durulacağı belirtildi.

Bildiride ayrıca, Filistin halkının haklarının yanı sıra, İsrail devletinin de haklarının korunması gerektiği belirtildi.

AET'ye yakın kaynaklar böylece, AET'nin "dengeci" bir tutumla, ABD'nin Ortadoğu girişimlerini olumsuz yönde etkilememeye dikkat ettiğini söylüyorlar. Bir İtalyan yetkili de ortak bildiriyi, "Ilımlı, akılcı ve tüm müttefikler tarafından kabul edilebilir" şeklinde değerlendirdi.

AFGANİSTAN SORUNU

AET devlet ve hükümet başkanlarının ortak bildirisinde Arap-Avrupa diyaloğunun başlatılması, enerji sorunu gibi konulardan başka, Afganistan sorununa da yer verildi.

Ortak bildiride, Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesi ve ülkenin "tarafsız ve bloksuz" olması şeklindeki görüş yinelendi.

Mem-Der...

(Baştarafı 3. Sayfada)

miştenders almamış olmaktır" deniliyor.

Rusya'nın "zayıf halka" ilan ettiği ülkelerde kargaşa, yıkıcılık ve iç savaş yönünde gelişmelerin arttığı belirtilen raporda, ABD'nin İran'a müdahalesine de karşı çıkılıyor.

Raporda ayrıca, sendika hakkının tanınması, siyaset yasağına son verilmesi istenerek şunlar belirtiliyor:"Partizanca uygulamalar önlenerek, sürgün ve kıyımlar durdurulmalı. Asgari ücret gerçekçi bir şekilde yeniden tespit edilmeli, vergi dışı bırakılarak en az geçim indirimine eş kılınmalıdır."

Şükrü Bütün...

(Baştarafı 3. Sayfada)

ederek, "Yanlış olan ise, mağdurları suçlu,suçluları mağdur gösterme çırpıntıları, iftiraları, taraftarlarını suç işlemeye teşvik ve tahrik etmesi, hedef göstermesidir" dedi.

Resmi makamların olayları doğru bir şekilde açıkladıklarını belirten Bütün, yetkililerin "Olaylar sağ görüşlü kişilerin planlı ve tertipli saldırılarıdır" dediklerini belirtti. Açıklamasında AP Çorum İl Başkanının görüşlerine yer veren Bütün, şöyle devam etti:

"AP İl Başkanı ise, 'Tezgahlanan oyunla vatandaşlarımız tam olarak ağa düşürülememiştir. Eğer bunların planları tam olarak tutmuş olsaydı ilimizde kan gövdeyi götürür, büyük katliamlar olurdu. Halkımızı tahrik edenlerin dışardan geldikleri kanısındayız. Kahramanmaraş olaylarını tertipleyenler de bunlardır" demiştir. İşte resmi ağızların basın toplantısı yapana cevabı budur."

Olaylara katılmamış AP'li ve MSP'lilerin faşist saldırıyı nefretle izlediklerini de belirten Bütün, hâlâ birçok memurun görev yerine gidemediğini söyledi. Bütün, tarafsızlıklarını kaybeden emniyet görevlilerinin de işten el çektirilmesini istedi.

MHP'LİLERİN ELEŞTİRDİĞİ JANDARMA KOMUTANI GÖREVDEN ALINDI

Şürkü Bütün, tarafsızlığını kaybeden emniyet görevlilerinin uzaklaştırılmasını isterken, hükümet Çorum'da olayları önlemeye çalışan İl Jandarma Alay Komutanını görevinden aldı.

MHP Çorum Milletvekili Mehmet Irmak önceki günkü basın toplantısında Jandarma Alay Komutanını hedef alarak suçlamış, Jandarma Yarbayının taraflı davrandığını iddia ederek görevden alınmasını istemişti.

ABD'nin askeri

(Baştarafı 3 Sayfada)

ABD Başkanı, Afganistan'daki Sovyet müdahalesinin ABD'yi büyük stratejik tehditlerle karşı karşıya bıraktığını söyleyerek "Basra Körfezi bölgesini ele geçirmek isteyen herhangi bir yabancı güce karşı, askeri kuvvet dahil her türlü karşılığı vereceğiz" dedi.

Demokrat Partinin bir komisyonuna hitaben yaptığı konuşmada Carter, SALT Anlaşmasının Senatoda onaylanması için çaba sarfedeceğini söyledi. Carter, "Sovyetler ve bize eşit yararlar sağlayacak olan gerçek bir yumuşama yanlısıyım. Her iki toplumun dev potansiyellerini rekabet ve çatışma yerine işbirliği için harcanmasını sağlayarak tüm insanlığın yararlanabileceği bir sınırlandırmanın gerçekleşmesini istiyorum" dedi.

CARTER'IN SOVYETLER BİRLİĞİ POLİTİKASI

Daha sonra Sovyetler Birliği'ne karşı izleyeceği politikanın anahatlarını çizen Carter, şu görüşlere yer verdi:

Birincisi, bağlantısız bir Afganistan hükümeti kurulması amacıyla ülkedeki Sovyet askerlerinin geri çekilmesi için baskı yapmak.

İkincisi, müttefiklerle birleşerek, gelecekteki Sovyet saldırganlıklarına karşı koyma kapasitesini artırmak. Carter ayrıca Avrupa'nın savunması için Batılı ülkelerin daha fazla çaba harcaması gerektiğini kaydetti.

Carter ayrıca "İran'ın şantajına boyun eğmeyeceklerini" söyledi.

Öte yandan Demokrat Parti komisyonuna 75 sayfalık bir rapor gönderen Carter 1980 yıllarında ABD politikasında ortaya çıkacak değişiklikleri şöyle sıraladı:

— Müttefiklerle daha kapsamlı bir eylem birliğine girmek, Kuzey Atlantik Pakti içindeki siyasal gelişmeleri canlandırmak, ortak güvenliğe ve ekonomik çıkarlara yönelen tehlikeler karşısında Avrupa'yı Amerika'nın yanında tutmak ve bu birliğin içine Japonya'yı da sokmanın yollarını aramak.

— Üçüncü Dünya ülkeleriyle işbirliği yaparak adalet, saygınlık ve özgürlüğe doğru yol almak, Güney Afrika'daki tüm ülkelerle birlikte Namibya'nın bağımsızlığı ve çoğunluk yönetimi için çalışmak. Küba'nın faaliyetlerine karşı çıkmak. Latin Amerika'da insan haklarının gerçekleşmesini ve temel ihtiyaçların karşılanmasını sağlamak. Asya'da Afganistan'daki Sovyet işgali ve Kamboçya'daki Sovyet güdümlü işgal dolayısıyla doğabilecek tehlikelere karşı gelmek.

ÇİN ABD İLİŞKİLERİ

Çin ile ilişkilerin geliştirilmesine devam edileceğini de belirten Carter, "Bu aşamada duraklamayacağız. Çin ile ilişkilerin daha fazla geliştirilmesinde yarar olmadığını söyleyenlerle aynı fikirde değiliz" dedi.

Carter, iki ülke arasındaki ilişkilerin odak noktasının güvenlik olmadığını ileri sürdü.

Ulaştırma Bakanlığı, PTT emekçilerinin şikayetleri ile ilgili haberlerimiz üzerine bir açıklama yaptı

HABER MERKEZİ

GAZETEMİZDE "PTT Emekçilerinin Sessiz ve Dertli Dünyası" başlığıyla yayınladığımız, PTT emekçilerinin çalışma şartları zorluklar, yemek fazla mesai ve işyerlerindeki kötü şartlarla Ulaştırma Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Orhan Buldaç bir açıklama gönderdi.

Buldaç, açıklamasında yazımızın incelendiğini ve "Adana, İstanbul, Ankara gibi büyük merkezlerde büyük posta işleme merkezlerinde son yıllarda artan posta trafiği nedeniyle mevcut binaların yetersiz durumda olduğunu, servislerin ihtiyacını karşılayacak nitelikte bina temini için yapılan çalışmaların sürdüğünü, bu çalışmanın sonuçlanmasından sonra adı geçen merkezlerin daha iyi çalışma koşullarına kavuşabileceklerini" belirtti.

Açıklamada PTT emekçilerine verilen fazla mesai ücretlerinin az olduğu konusundaki şikayetlerle ilgili olarak şunlar belirtiliyor; "Dağıtıcıların mesaileri Posta ve Telgraf Dağıtıcı, Başdağıtıcıları ile Kontrol Memurlarının Vazifelerini Görterir Yönetmeliğin 124. maddesi uyarınca merkez amirlerince tespit edilmekte, normal çalışmaları dışında hizmetin özelliği nedeniyle gerekli görülen fazla çalışmaları ise, PTT Yönetim Kurulunca tatbiki uygun görülen personele yaptırılacak fazla çalışmaların tespitine dair esaslara göre yaptırılmaktadır".

Buldaç'ın açıklamasında, ayrıca çok sayıda personel istihdam edilen PTT ünitelerinde yemekhane sorununun çözüme kavuşturulduğu, dağıtıcıların yüklerinin 10 kiloyu aşmadığı da öne sürülüyor.

inceleme

ŞEYH BEDREDDİN (2)

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Düş, ölüm, diriliş, cennet, cehennem üzerine görüşleri

Dünkü yazımızda Şeyh Bedreddin'in varlık, varoluş ve insan-Tanrı ilişkisi üzerine görüşlerini yayımlamıştık. Bugün Bedreddin'in düş, ve ölüm-diriliş, cennet-cehennem konularındaki görüşleri üzerinde duracağız.

Bedreddin bir olayı çözümlerken yaşamla ilgili eylemlere olaylara başvurur

● "Ölü gövdelerin dirilmesi de halkın anladığı gibi değildir. Ancak bir süre gelir insan soyundan kimse kalmaz. Sonra gene topraktan anasız-atasız insan doğar, evlenme yoluyla soy türer, bu olur işte"

● "İnsan uyanıkken bildiği, düşündüğü, gördüğü nesneleri düşte de görür. Düş ruhun soyut varlıklar evrenine ulaşması sonucu olsaydı, insanın hiç görmediği, gönlünden geçirmediği nesneleri görmesi, duyması gerekir. Kendi türünden olmayan varlıkları da görebilirdi..."

● "Huriler, köşkler yalnız düş ülkesinde vardır, duyularla ilgisi yoktur"

DÜŞ:

Düş konusunda *Şeyh Bedreddin*'in düşünceleri, çağına göre, ilginçtir. Onun anlayışına göre düş duyularla ilgili olayların uykuda yeniden ortaya çıkışı, yüze vuruşudur. Başkalarının sandıkları gibi düşü tanrısal bir bildiri ya da başka ülkelerden, gizli güçlerle gelen bir açıklama saymaz. *"İnsan uyanıkken bildiği, düşündüğü, gördüğü nesneleri düşte de görür, işittiği sözleri işitir.. Gördüğü nesneler başka varlıklar olup, düş ruhun soyut varlıklar evrenine ulaşması sonucu oluşsaydı, insanın hiç görmediği, gönlünden geçirmediği nesneleri görmesi, duyması gerekir, kendi türünden olmayan varlıkları da görebilirdi.... kişinin gördüğü düş ancak düşündükleridir.... Düşünme yeteneği ne denli arınmış, ne denli sağlıklı kalmışsa düşte gördüğü nesneler de o oranda doğru çıkar."* Öyleyse düşle günlük yaşamdan alınan izlenimler, duyu verileri arasında bir bağlantı vardır. Düşün de kaynağı yaşanan olaylardır, duyulara verilenlerdir.

ÖLÜM–DİRİLİŞ:

İslam dininin koyduğu inanç koşullarına göre ölümden sonra dirilme vardır. Buna *kıyamet, haşr* gibi adlar verilir. Bütün insanlar öldükten sonra, Tanrı buyruğu üzere gövdelerden ayrılan tinler (ruhlar) yeniden gövdelere girecek, gövdeler dirilecek, insanlar bu dirilişten sonra toplanıp yargılanacaklar. Kalkım günü (kıyamet) kaçınılmazdır, gerçektir. Bütün Müslümanların buna inanmaları gerekir. *Şeyh Bedreddin* ise, bu konuda, bambaşka düşünür, *kıyamet, haşr* gibi sözlere değişik anlamlar verir, yorumlar getirir. Daha açık bir dille söylemek gerekirse kalkım gününe, ölüp dirilmeye inanmaz.

"Bu gövde ile ayrıntıları dağılıp yokolduktan sonra, yeniden eski biçime dönemez, yeniden birleşip bütünleşemez, varolamaz. Ölüyü diriltmenin anlamı da bu değildir."

Burada, *Şeyh*'in düşünceleri çok açıktır, yorumu gerektirmez. Bu ise şeriat ilkelerine kesinlikle aykırıdır. *Şeyh* İslam dininin ileri sürdüğü bu *yeniden diriliş* olayını açıklarken, çağına göre, ilginç bir görüş ortaya atar. Onun anlayışı açısından bakılırsa, *"Ölü gövdelerin dirilmesi de halkın anladığı gibi değildir. Ancak, bir süre gelir insan soyundan kimse kalmaz, sonra gene topraktan anasız-atasız insan doğar, evlenme yoluyla soy türer, bu olabilir işte."*

CENNET–CEHENNEM:

Kuran'ın birçok yerinde, Hadis'te varlıkları, nitelikleri kesinlikle bildirilen, açıklanan *cennet, cehennem* kavramları karşısında *Şeyh Bedreddin* olumsuz bir tutumu benimser, İslam dininin bu görüşüne açıkça karşı çıkar. Ona göre *"Ahiret işlerinin, bilgisizlerin anladıkları gibi olmadığını"* bilmek gerek, *"o işler görünmeyen.. evrenle ilgilidir, sıradan kimselerin anladıkları gibi duyu evreniyle ilgili değil."* Bu sözlerden öte evrenin duyulur bir varlık olmadığı, görünmeyen, bu nedenle gerçek olmayan bir evrenle ilgili olduğu anlamı çıkmaktadır. Nitekim, *"Huriler, köşkler, yemişler ve bunların benzerleri yalnız düş ülkesinde vardır, duyu evreninde yoktur."*

"Cennetin, cehennemin, onlarla ilgili nesnelerin anlamları başkadır, bunları bilgisizlerin anlama olanağı yoktur.

"Onlar birer güç olarak ancak bu duyu evreninde, gözle görülen evrende gerçekleşirler. İyiliğe yolaçanlara melekler, kötülüğe götürenlere de şeytanlar, iblisler denmiştir. Bu nedenlerden dolayı her biri, kişinin anlayış yeteneğine uygun biçimde düşlenen bir kişiliğe bürünerek görünüş alanına çıkar. İnsan onu (meleği, şeytanı) başka insanlar gibi bir kişi sanır, görünen bir gövdesi var diye düşünür. Gerçek ise böyle değildir, bu görünüş içevrendedir, ona düşlediği nitelikte görünmüştür. İnsan, ilkin, bir nesneye iyice baksa, sonra gözlerini yumsa onu gene görüyormuş gibi olur."

Bu alıntıda *Şeyh Bedreddin*'in ahiret varlıklarıyla, işleriyle ilgili konulara bakışı, getirdiği çözüm açıktır. Onun duyu üstü *evreni* dediği gerçek bir varlık değildir, yalnız düşüncede yaşadığı söylenen, düşlenen bir evrendir. Ruhlar, melekler o evrende bulunur eski inançlara göre. Oysa *Şeyh Bedreddin*, o evrenin de duyulur evrenin düşte bir yansıması olduğunu söylüyor açıkça. Düşüncesini açıklarken de ilginç bir örnek veriyor: *İnsan ilkin baktığı nesneyi gözlerini yumduktan sonra da gerçekmiş gibi görür.*

İnsan eylemleri, davranışları sözkonusu olunca *"iyiliğe yolaçanlar melek, kötülüğe götürenler de şeytan"* biçiminde niteleniyor. Demek insan düşüncesinde "iyilik"in karşılığı "melek", "kötülük"ün ki ise "şeytan"dır. İyilik-kötülük kavramlarının bu biçimde yorumlanışı *Şeyh Bedreddin*'in bir sorunu çözümlemeye çalışırken yaşamla ilgili eylemlere, olaylara başvurduğunu gösteriyor, düşüncede yaşayanı, düşünüleni gerçek olanla, doğada bulunanla açıklama yoluna gidiyor. İlk bakışta pek ilgi çekmeyen bu açıklama yöntemi gerçekte önemlidir. *Şeyh Bedreddin*'in birtakım din kavramlarını açıklarken üstü kapalı olarak yöntemini uyguladığı, açıklıktan kaçınılması gereken, din baskısından sakınılması gereken yerlerde ne yapılacağını düşünüp taşındığı anlaşılıyor. Onun bu soyut din kavramlarını açıklamada tuttuğu yol, özellikle yaşadığı ortamın bilgi düzeyini aşıyor.

Gene İslam diniyle gelen, bütün inananlarca benimsenen, varsayılan *cin* konusunda da *Şeyh Bedreddin*'in görüşü yöntemine uygundur. *"Huriler, köşkler..... yalnız düş ülkesinde vardır.... cin de böyledir... duyularla ilgisi yoktur. Oysa gören kimse, onu evrende varmış sanır, gerçek öyle değildir, o düş gücüyle vardır ancak."*

Bu alıntılardan çıkardığımız sonuca göre *Şeyh Bedreddin*'in düşünce evreninde melek, huri, cin, peri, şeytan ile benzerlerinin yeri İslam dininin anladığı türde yoktur, bütün bunlar birer düş varlığıdır, kuruntu ürünüdür.

Yarın:
Us, sezgi ve yanılma üzerine görüşleri

Uluslararası 7.Silifke Müzik ve Folklor Festivalinin ardından

Celal N. Üçyıldız

Uluslararası 7. Silifke Müzik ve Folklor Festivali, 20-26 Mayıs tarihleri arasında yapıldı. İçel Vali ve Belediye Başkanının konuşmalarıyla başlayan şenlik, amatör sanatçılara ödül dağıtımıyla son buldu.

Silifke'ye çağrılı olarak gelen Yugoslav, İtalyan, Bulgar ve Polonya halkoyunu ekipleri ile yurt içinden katılan Eskişehir, Elazığ ve Silifke halkoyunu ekipleri çeşitli gösteriler yaparak 7 gün süren şenliğe renk kattılar. Yörenin halk ozanları da şenlik süresince çaldılar, söylediler.

Şenliğin gündüz programlarında, yerli ve yabancı halkoyunu ekipleri, yöre köylere giderek gösteriler yaptılar. Köy gösterilerinde Silifke Belediye Halkoyunu Ekibinin sergilediği "Ham Çökelek" oyunu, Yugoslav ve İtalyan ekiplerinin kıvrak, şen-şakrak oyun ve şarkıları büyük ilgi gördü. "Ham Çökelek" oyununda Silifke yöresinden çok Kırşehir'in kaşık oyunlarından izler görülüyordu.

Şenlik süresince Silifke'de çeşitli sergiler açıldı. Halk Eğitim Merkezi salonunda Yöresel El Sanatları Sergisi, Belediye toplantı salonunda Adana Amatör Fotoğrafçılar Derneğinin (AFSAD) fotoğraf sergisi, Kız Meslek Lisesi salonunda Atatürk Ortaokulu öğrencilerinin elişleri sergisi izlendi. Kız Meslek Lisesi bahçesinde Atatürk ve Kurtuluş Savaşımızın kadın kahramanlarını simgeleyen bir anıtın açılışı yapıldı.

Halk müziği ve sanat muzığı dallarında amatörler arasında yapılan ses yarışmasında şu sonuçlar alındı: Halk müziği dalında, bayanlarda Işıl Göker birinci, Muteber Yaşar ikinci, Birgül Durmuş üçüncü, erkeklerde de M. Emin Taşın birinci, Halil Taşçı ikinci, İhsan Özdemir üçüncü oldular.

Türk sanat müziği dalında da bayanlarda Güler Basu birinci, Server Tekyiğit ikinci, Günseli Abacı üçüncü, erkeklerde İlker Dölek birinci, Kahraman Köroğlu ikinci, Sabahattin Özkan üçüncü oldular.

Bu yarışmanın Seçici Kurulu da şu adlardan oluşuyordu:

Müzeyyen Güyer, Metin Güyer, İclal Eroğlu, Turhan Özek, Halil Atılgan, Kemal Öğretmen, İrfan Ünver Nasrattinoğlu, Abdullah Konaç ve Tahsin Uslu.

DEĞERLENDİRME VE ELEŞTİRİLER

Uluslararası 7. Silifke Müzik ve Folklor Festivali, geçen yılki şenliğe göre halktan daha çok ilgi gördü. Amatör ses yarışması, yerli ve yabancı folklor topluluklarının gösterileri, şenliğin halka açılması yolunda etkili oldu. Ancak şenlik programlarının sunulduğu alanın dar oluşu, giriş ücretlerinin 250 lira gibi yüksek bir düzeyde tutuluşu, ilginin artmasını önlüyordu. Programların salt halkı eğlendirmeye yönelik kalması da bir başka nokta olarak dikkati çekti. En beğenilen programlardan biri halk müziği sanatçısı Özay Gönlüm'ün programıydı.

Bu yılki Silifke Şenliğinin uluslararası özelliği de zayıf kaldı. Yurt dışından şenliğe gelen dört folklor ekibinin dışında şenliğe uluslararası nitelik kazandıracak bir etkinlik yoktu. Şenlik daha çok folklor ve müzik etkinlikleriyle geçti. Öte yandan Müzik ve Folklor Derneği, şenliğin hazırlanmasının dışında kalmış, yalnızca belediye tüm şenliğin organizasyonunu üstlenir duruma girmişti Belediye de tek başına geniş kapsamlı bir program hazırlayamadı.

Şenliğin amaçları içinde belirtilen yörenin sosyal ve ekonomik yönlerinin sergilenmesi ise şenlikte yer almayan yönlerden bir başkası oldu. Şenlikte Silifke'nin yerel folklor ve sanatı çok az yer alabildi. Şenlik yönetimi geniş halk kitlelerine, onların kültürel gereksinmelerine yönelen bir anlayışı bilinçli olarak uygulamadı. Daha çok Tertip Komitesinin zevklerine yönelen bir şenlik ortaya çıktı. Önümüzdeki yıllarda şenliğin amaçlarına ulaşabilmesi için daha geniş kapsamlı bir tertip komitesi oluşturulmalıdır kanısındayız.

Yöresel şenliklerin en büyük özelliği ve önemi o yörede halkın birlik ruhunu güçlendirmeye hizmet etmesidir. Bugünün toplumsal koşullarında bu büsbütün önem kazanmaktadır. Şenliklerin sanat yönü, eğlendirici yönü, toplumsal kaygılarla düzenlenmelidir. Şenlikler, festivaller, anarşinin, kargaşanın yerini sevgi, birlik, barış, özgürlük duygusunun almasına, bu amaca yönelmelidir.

İtalyan Halk Oyunları Grubu Başkanı SANTA MERRINO: "Oyunlarımızı açık havada, otantik yapısını bozmadan oynuyoruz"

İtalya'nın Sicilya/Messina kentinden festivale katılan Gruppo Folkloristico La Madonnina grubu şenlik süresince kıvrak oyunları, şakrak şarkıları ile sıcak Akdeniz kıyılarından ses getirdiler. Grup Başkanı Santo Merrino ile bir söyleşi yaptık. Söyleşide Türk Halk Müziği sanatçılarından Erkan Sürmen de bize yardımcı oldu.

— Grubunuz hakkında bize bilgi verir misiniz?

Grubumuz İtalya'nın Messina kentinde 1973 yılında "GRUPPO FOLKLORİSTİCO LA MADONNINA" adıyla kurulmuştu. O yıldan beri çalışmalarını sürdürmektedir. Yugoslavya (Çocuk Şenliği), İspanya, İngiltere, Fransa (Nis Festivali) gibi ülkelerde gösterilere katıldık. Bu Türkiye'ye üçüncü gelişimiz olmaktadır.

— Oyunlarınız hakkında açıklamada bulunur musunuz?

Oyunlarımız Tarentalla stili oyunlardır. Oyun/şarkı, şarkı-oyun. Halkın duyguları bu oyunlarda yansır. Dertlidir, sevinçlidir, arayış içindedir. Oyunlar Akdeniz'in sıcakkanlılığıyla, kıvrak, şen şakrak olarak sergileniverir. Başlıca oyunlarımız "Mafiya", "Bir Arabacı", "Sevgilisini Arayan Erkek", "Öyküler, öyküler". Ve de şarkılar oyunlar.

— Oyunları nasıl derliyorsunuz, oyunlarınızda otantik bir yapı görmek mümkün mü?

Oyunları bölgelerinden derliyorum. Uzmanımızla birlikte gruba öğretiyoruz. Alanlarda, açık havada otantik yapısını bozmadan oynuyoruz, sahnede ise yer yer koreografi uyguluyoruz.

— Silifke Festivalini nasıl buldunuz?

Genellikle iyi. Eksiklikler var. Bu olacaktır. Önümüzdeki yıllarda düzeltilmesi dileğimizdir. Bizler daha fazla gösteri yapmaya zorlanmalıyız. Zaman düzenlemesi yeterli değil...

— Grubumuza ait çalgıları bize tanıtır mısınız?

Gitar, akordion, guartare, maranzon, damboro (dabrella). Bunlar üflemeli, zilli çalgılar (vurmalı). Ağızda çalınan guartare dış ülkelerde çok ilgi çekiyor. Marranzone, Akdeniz'in şarap testilerini simgeliyor. Çalgıcı, hem testiyi fırlatıyor havaya, hem yakalayıp üflüyor. Kontrbas sesini üfleyerek veriyor..

— Türkiye'yi nasıl buldunuz, izlenimleriniz neler?

Türkiye çok güzel. Ankara'yı ilk olarak tanıdım. Sonra Silifke bize yakın geldi. Sicilya'da hissediyoruz kendimizi. Buraları unutmayacağız. Konuksever Ankaralılara, Silifkelilere ve de tüm Türkiye halkına sonsuz saygılarımızı iletin lütfen. Türkiye-İtalya dostluğu yaşasın!

Şenlikten Yugoslav "Kardeşlik Birlik" topluluğunun bir gösterisi.

Yugoslavya "Kardeşlik Birlik" halkoyunları grubuyla söyleşi

7. Uluslararası Silifke Müzik ve Folklor Festivaline bu yıl Yugoslavya'dan da bir Türk ekibi katıldı. Ohri kentinden katılan grup Türkçe türküler söyleyip oyunlar sergilediler. Ülkemize ilk defa gelen "GRİGOR PRİLİÇEV Kültür Evi "KARDEŞLİK BİRLİK" Halkoyunu Kolu Yöneticisi Vedat Hasan ile bir söyleşide yaptık.

— Bize grubunuz ve çalışmalarınız hakkında bilgi verir misiniz?

1975 yılında Makedonya bölgesinde Ohri Kenti Grigor Priliçev Kültür Evinin bir kolu olarak "KARDEŞLİK BİRLİK" grubunu oluşturduk. Eski kasaba türküleri söyleyenlere gidiyoruz, onlardan derleyip oyunları kasabadaki düğünde, şenlikte oynandığı şekilde öğrenip ve de eski plak ve bantları araştırıp onlara kültür evlerinde çalışıyoruz. Bu oyunlar düğünlerde, şenliklerde oynanır, orda oynandığı, çağrıldığı gibi biz de sahnede aynısını yapıyoruz. Otantik yapısını bozmamaya gayret ediyoruz. Grubumuz 40 kişiden oluşuyor. 18 bayan 22 erkek elemanımız var. Bunların kimi sanatçı, kimisi, öğrenci, hepsi çalışır. Haftada iki gün akşamları kültür evinde toplanır çalışmalarımızı sürdürürüz. Herhangi bir gösteri olacağı veya bir ülkeye gideceğimiz zaman çalışmalar her gün olur.

— Ülkenizde bu çalışmalara devlet yardımcı oluyor mu?

Tabii. En büyük desteği devletimizden görüyoruz. Bize mali kaynak yaratıyorlar. Kimse bizim çalışmalarımızı engellemiyor. Tüm ülkede sanat çalışmalarına gereken önem verilir. Hırvat, Sırp, Türk, hepsi eşit ülkemizde.. Genelde Yugoslavya var.. Bütün Cumhuriyetlerde kültür çalışmaları özerktir.

— Bize çalgılarınız ve giysileriniz hakkında bilgi verir misiniz?

Çalgılarımız, keman, cümbüş ve kanun, giysilerimizi kızlarımız, kendi ninelerinin, analarının çeyiz sandıklarını tek tek tarayarak çıkardılar. Bu giysiler eski giysilerimizden oluşuyor. Hiç bir değişim yapmıyoruz. Kadınların giysilerine bizde cintian denir. Erkek giysilerini de aynı şekilde topmaya çalışıyoruz.

— Oyun ve türküleriniz hakkında açıklamada bulunur musunuz?

Başlıca oyunlarımız, "Arabanın Tekerleği", "Mor Boya", "Gelin Havası", Üçayak", "Çifte Çifte Paytonlar". Bu oyunlar Makedonya folklorunun temel unsurları. Makedonya folkloru deyince ilk olarak akla Aşık Hüseyin gelir. Sonra Saniye Hanım vardır...

"O viran bahçede çimen bitmesin
Celalettin Beyin ocağında duman tütmesin
Celalettin Beyin konağında eser kalmasın
Mihdar Beyim, Mihdar Beyim, dağların aslanı
Mihdar Beyim, Mihdar Beyim, Ohri'nin gülü.."

Bu örnekte görüldüğü gibi kötülük eden bir beye beddualar yağdırılıyor. Bizim oyunlardan "Gelin Havası", "Üçayak", Tarsus'taki, Adana'daki halk oyunlarına çok benzer. Bu benzerlikten bizim oyunlarımızın genel karakterini çıkartabilirsiniz.

— Türkiye'ye ilk defa mı geliyorsunuz?

Defalarca geldik. Hem bizim çoğumuzun Türkiye'de yakını var Aşık Hüseyin'in babası, Toroslarda Tarsus'tan gitmiş Türkmenlerdendir. İstanbul'da, diğer Anadolu kentlerinde, çoğumuzun bir yakını var. Grup olarak onki defa gelmiş bulunuyoruz.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.35

İşte Cumartesi
Ne kadar makaslansa yine de TV'nin en iyisi

15 gün iple çekilen "İşte Cumartesi" programı ne kadar makaslanırsa makaslansın yine de TV'nin en iyi programı niteliğini kaybetmiyor.

Uğur Dündar'ın birbirinden ilginç röportajlarının yer aldığı programda, sansüre uğramayacak tek bolüm olarak 15 günün konuklarını söyleyebiliriz. Bu akşamki 15 günün konuklarında Hülya Koçyiğit ile Erol Evgin yer alacak.

17.00

Laurel ile Hardy okulda

Laurel ile Hardy çöpçülük yaparlarken, çalıştıkları caddede tesadüfen bir hırsızın yakalanmasını sağlarlar. Hırsızın soyduğu bankanın müdürü onlara bir ödül vermek ister. Laurel ile Hardy en büyük isteklerinin Oxford Üniversitesinde okumak olduğunu söylerler. Banka Müdürü verdiği sözü tutar ve iki kafadar Oxford Üniversitesine giderler. Onlarla birlikte okulda olaylar gelişir.

Bizim TV'ciler

Personel Dairesi Başkanı
Hem var hem yok

Bu uygulama görevden almanın yeni bir şekli mi?

Personel Dairesi Başkanı Gülsen Daldal, geçici görevle Reklam Dairesi Başkanlığına atandı. Yeni kurulan Reklam Dairesi Başkanlığını işletmek, örgütlemekle görevlendirilen Daldal doğal olarak Personel Dairesi Başkanlığından uzaklaştırılmış oldu. Bu uygulama da görevden almanın yeni bir şekli.

Soruları kim sızdırdı?

Radyoevinde açılan müzik prodüktörü sınavı iptal edildi.

Sınava girmeden önce kendi aralarında konuşan adaylar heyecanlarını bastırmaya çalışırken bazı arkadaşlarının sorular konusunda bu çıkacak, şu sorulacak diye konuştuğunu görmüş ama üzerinde durmamışlardı. Ancak bir salondan adaylardan birinin ayağa kalkıp sorular şunlar cevapları de bunlar demesi bardağı taşıran son damla oldu. Sınav sonrası eline kalemi kağıdı alan sınavın iptali için dilekçe vermeye başladı.

Yönetim bir yandan sınavı iptal için hangi gerekçe ile açıklama yapacağını düşünürken sınava girecekler de soruları satanın hesap verip vermeyeceğini tartışıyorlar. Sonucu merakla bekliyoruz.

İki kuruluş tarafından bir siyah-beyaz fotoğraf yarışması düzenlendi

Krokus 3—C agrandizörlerinin üreticisi FOMAR (Fotoğraf Optik Tıbbi Makineler Sanayi ve Ticaret A.Ş.) ile fotoğraf ve röntgen film banyoları üreticisi FOK (Fotoğraf Kimyevi Maddeler İmalatı Sanayi ve Ticaret A.Ş.) şirketleri, birlikte bir siyah-beyaz fotoğraf yarışması düzenlediler.

Türk fotoğraf sanatının gelişmesi amacıyla düzenlenen yarışmanın konusu serbest tutuluyor. (18x24) boyutundan başlayarak (50x60) boyutuna kadar hey boyda basılmış fotoğraflarla katılınabilecek olan yarışmada birinciye 10.000, ikinciye 5.000, üçüncüye 3.000 lira, ayrıca 4 adet 2.500 liralık mansiyon ve jüri özel ödülleri verilecek.

Amatör, profesyonel tüm fotoğrafçılara açık olan yarışmaya en çok beş yapıtla katılınabiliyor. Yarışma fotoğraflarının en geç 1 Aralık 1980 Pazartesi, saat 17.00'ye dek (Yeni Fotoğraf dergisi, Hacı Emin Efendi Sk. No. 7, Murat Apt. Da. 2, Zemin kat, Teşvikiye-İstanbul) adresine gönderilmesi gerekiyor.

Yarışmanın Seçici Kurulu ise şu adlardan oluşuyor: Gültekin Çizgen, Reha Güney, Sabit Kalfagil, Şahin Kaygun, Ahmet Öner Gezgin, Naci Ergüven, Feyzi Tuna.

Yarışmaya gönderilecek eserlerin değerlendirilmesinden sonra sergileneceği de bildiriliyor. Yarışma için geniş bilgi Yeni Fotoğraf dergisinden alınabilir.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

* İSTANBUL, Tünel Kültür-Sanat Evinde, bugün 15.00'de İran devriminin gelişmelerini anlatan iki saatlik renkli belgesel 'ŞEHADET" son kez gösteriliyor.

* İSTANBUL, Sinematek'te, 14.00'de Jacques Demy'nin 1964 Cannes Şenliği birincisi müzikal aşk filmi ŞERBURG ŞEMSİYELERİ (Les Parapluies de Cherbourg) sunuluyor.

* ANKARA, Gençlik Parkında, Ankara Belediyesi Başkent Halk Bilimi Topluluğu'nun halkoyunu gösterileri izlenebilir.

SAYILI GÜNLER — MUZAFFER BUYRUKÇU

29.4.1980 (5)

«Cemal Süreya, şiirden anıtlar yapan kocaman bir mimardı»

Edip Cansever'in sağlığına, onuruna içtik. "Cemal Süreya'nın kitapları var mı?" dedim. "Var", dedi Dinçer Sezgin. (Öp beni sonra doğur beni) kitabını getirdi. İlk şiirinden başladı okumaya. Zihinlerdeki, ruhlardaki eskimiş kalıpları parçalamaya zorlayan ve hayatın derinliklerinde bize ait olan ama yaşadığımız koşulların baskısından ötürü göremediğimiz ayrıntıları gösteriyordu Cemal Süreya. Ayrıca sezdirme yöntemiyle beyinlerimizi, duygularımızı, benliklerimizi sürekli uyarıyordu. Bir anlamlar, bir tadılmamış tadlar, doyulmayan hazlar yaratıcısıydı. Seçtiği sözcükleri büyü balına batıp etkinliklerini yoğunlaştırarak mısralara yerleştiriyordu. Bir sihirbazdı Cemal Süreya, gerçeklerin aralıklarına sıkışanları kurtaran. İnsanın kendi ağırlığını koyduğu, damgasını bastığı alanlardan, o alanlardaki eylemlerinden, işlevlerinden, sonsuz çabalarından ürettiği bereketli bir dille şiirin özgün, yüce dilini kuruyordu. İnce dokunuşların ucunda şimşek gibi çakan ironisiyle, en ciddi durumların özündeki çelişkileri sergiliyordu. Toplumdaki nabız atışlarını, bireylerin yüreklerinde taşıdıkları değerleri, canlılıkları, birbirlerini besleyen devinimleri belirtirken cinsellik sorununa eğiliyordu. Cinselliğin varolmakla, somut ve soyut doğurganlıklarla olan ilişkisini evrenin merkezi haline getiriyordu. Haklıydı Cemal Süreya. Cinsellik yaşamımızın anlamı, hayatımızın kalbiydi. Sevdaların, sevgilerin, bir şeylerin birlikte pişirip kotarmaların eskimeyen serüvenlerini, dalgalanan izlenim ve anılarının birikimlerini, atılımların ereklerini, karakterlerini, geçirdiği evreleri didik didik ediyordu. Gizlerin ağlarıyla, utançlarla ve yiğitliklerle bezenmiş varlıkların düğümlerini çözüyordu. Eleştiriyor ve çok az eleştirilecek şeylerin bulunduğu düzenleri hayal ettiriyordu. Zekaya cambazlıklar yaptırıyor, yapısında mevcut açılıp saçılmaları, çılgınlıkları, kural tanımaz özgürlükleri sıralıyordu. Başka zekalarda da rüzgarlar estiren üstün bir zekaydı. Şahane benzetmelerle, gözlemlerle, saptamalarla yüklü çok boyutlu tablolar çiziyordu. (Güneşin altında yazılmayan şey yoktur) savını çürüten ve yazılmayanı keşfedip sunandı Cemal Süreya. Müzik içeriğin bir parçasıydı şiirlerinin. Fonda bir gölge, bir süs değildi. Ritmi yöneten dinamik bir güçtü. Yaşanan anları duyuruyor, her şeyin bilincine vardırıyordu.

Cemal Süreya şiirden anıtlar yapan kocaman bir mimardı.

Dinçer Sezgin, "Hadi abi Cemal Süreya'nın onuruna!" dediğinde ben orda değildim. Cemal Süreya'nın temeline harç koyduğu dünyadaydım. Renkli seslerin senfonisini dinliyordum. Zihnimden sıçrayan sayısız görüntünün şiirlerindeki görüntülerle birleşip halay çektiği bir düşteydim. Kitleler, Cemal Süreya'nın, Edip Cansever'in ve daha başka ustaların şiirlerini okusalardı sevgiye dört elle sarılırlar, nefreti kovarlardı.

"Bizleri -biz- yapanlar için" dedim, bardağımı kaldırdım.

Dinçer Sezgin de kaldırdı. "Şarkı ister misin?"

"Alaturka var mı?" dedim.

"Hem de en iyileri."

"Derhal çal öyleyse!"

Zeki Müren, (Bir muhabbet kuşu da ben olsam'ı) söylüyordu.

"Salata çok güzel olmuş abi."

"Sağol...Senin yemeğin de enfes."

"Abi, sıkılmazsan bir hikaye okumak istiyorum."

"Niye sıkılayım? İşimiz bu. İnsan işinden sıkılır mı?"

Dinçer Sezgin, çocuk doğurmak için çırpınan bir kadınla onu aldatan adamın hikayesini okurken yüzüne bakıyordum. Sütlü çukulata rengindeki yüzüyle bir Güney Amerikalıyı andırıyordu. Az sonra kapkara saçlı başına geniş kenarlı hasır şapkasını geçirecek, omuzuna işlemeli heybesini atacak, Aztek ve Maya uygarlıklarının İspanyollar tarafından yok edilen dağlık bölgelerdeki tapınak kalıntılarını ziyarete gidecekti sanki. Kederli, acıyla kemirilen bir sesi vardı. Olaylardan olaylara, durumlardan durumlara geçerken coşuyordu, heyecanlanıyordu o ses. Sürekli yazan ama seyrek yayımlayan bir hikayeci olduğundan pek az kişi tarafından adı bilinirdi. Oysa bugün edebiyat alanında ünlenmiş birçok yazardan daha yetenekliydi. Yalnız yeteneksizliklerini kamufle etmeyi becerenlerin ünlenmek için giriştikleri birtakım bezirganca ilişkilerin dışındaydı. Hikayelerinde duyguya önemli bir yer ayırıyordu. Duygunun nerelerde yoğunlaşıp nerelerde azaldığını, ayrıntılar arasındaki bağları saptarken ortaya çıkan boşlukları başka bir duygu öğesiyle doldurmayı iyi biliyordu. Hüznü hikaye yapısının tamamına yayıyor, dinleyeni, okuyanı içerden kavrıyordu. Cümleleri, tekniği sağlamdı. Hayattan hikayeye aktarılan ve değişik bir yorumla ele alınan konular akar giderdi. Betimlemeleri, benzetmeleri, gözlemleri ilginçti. Düzeni, kişileri, sorunları, bütün girdi çıktılarıyla tanıyordu. Bana kusur gibi görünen bir yazma tarzı vardı. İç örgüyü oluştururken abartmalara, modern gerçekçiliğin sadeliğini, yalınlığını örten süslere sığınıyordu sık sık. Bu tutumu da romantizmle gerçekçiliğin karıştığı bir noktaya sürüklüyordu okuru. Süslerden, abartmalardan arınması, yeni bir anlatım biçimi bulması gerekiyordu.

Ayrıca denemeler, şiirler üzerinde de çalışıyordu.

TRT'deki işini bitirince Gazeteciler Cemiyetine gidiyor, pin-pon oynuyordu.

"Onbeş sayfa, daha yarısındayım" dedi Dinçer Sezgin.

"Okusana! Yoruldun mu yoksa?"

"Yoruldum... Son paragrafı okuyayım."

Adam metresinin evinden döndüğünde karısının ölüsüyle karşılaşıyordu. Vurucu bir sahneydi. "Sürdürsen iyi olur. Sonuçtaki gerilimi adamın psikolojisinde beliren çöküntüyle birleştirmelisin" dedim.

"Roman başlangıcı aslında ama sıkıldım, bıraktım" dedi Dinçer Sezgin.

"Sıkıntın geçinceye ve seni tekrar çağırıncaya kadar beklet."

"Mektubu yazalım mı?" dedi Dinçer Sezgin.

"Nasıl istersen."

(Kavga)yı dizi film yapmak istiyordu TRT için ve bu nedenle senaryoyu yazacak, rejisörlüğünü üstlenecek birini arıyorduk. Bir kokteylde tanıştığım Erden Kral'ı anımsamış, Orhan Duru'dan adresini almıştım. Dinçer Sezgin, uygun görmüştü. Beyaz bir kağıt çıkardı, tükenmez kalemle (Sayın Erden Kıral...) diye başladı.

Pencerenin önüne dikildim, bahçedeki güneşi ve otları seyre koyuldum.

BİTTİ

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

itiraf. 3

«DAVADAN DÖNEN» ADNAN ÖZÇİFTÇİ ANLATIYOR

"Başbuğun sözü kanundur. Öl dediyse ölünecektir. Eğer bunun aksini düşünecek olursak o zaman davaya ihanet etmiş oluruz."

MHP içinde çeşitli gruplar arasında mücadele var

MHP'lilerin içinde 4 yıl kadar kalan Adnan Özçiftçi MHP içindeki bölünmeleri şöyle anlattı:

A.Ö —Lise 2'den 3'e geçtiğim de Assubay Okulunda bizim bir gemi kampımız olmuştu. Bu kampı Savarona gemisinde yaptık. Bu gezide Muzaffer'le arkadaş olduk. İzmir'de oturuyordu. İzmir'e beraber gidip, gezmemizi istedi. Teklifini kabul ettim. İzmir'e gittik. Muzaffer "Ben seni bir arkadaşımla tanıştıracağım onun da arkadaşları var. Dikkatli konuşmalısın çünkü onların kendisi Türkçüdür. Seni de ben Türkçü olarak tanıtacağım" dedi.

Ben meseleyi pek kavrayamadım. Daha önceden de böyle bölünmeler olduğunu duymuştum. Fakat bizlere bunlar komünistlerin propagandası olarak gösterilmişti. Muzaffer'in arkadaşı Hasan'la tanıştık. O bana Türkçülükten bahsetti. Ben de tabii Türkçü pozisyonundaydım. O sırada Turan dergisi ile Fedai dergisi çıkıyordu.

—Hangi tarihlerde oluyordu bunlar?

A.Ö —1979'un Ağustosunda Ramazan Bayramıydı galiba. O zaman Hasan bana bu dergiler arasındaki farkları gösterdi. Kavgamız Turan adlı dergi, Fedai'nin kendilerine saldırmalarını kınıyordu. Mesela 'Biz kanımızın son damlasına kadar çarpışacağız", "Ülkücü Gençlik Teşkilatından bizim hakkımızda olumsuz propaganda yapılmakta, bizim dergimizin satılması engellenmektedir" gibi yazılar vardı. Ben bunu sordum.

—Hasan'ın soyadını hatırlıyor musun? Denizci miydi?

A.Ö —Soyadını hatırlamıyorum. Askeri okul öğrencisi değildi. Sivildi.

—Ne iş yapıyordu?

A.Ö —Kadifekale'de oturuyordu. Ama iş yapmıyordu. Liseyi bitirmiş. Üniversiteye girmek için devamlı imtihanlara girmeye çalışıyordu.

Ben ona iki dergi arasındaki sürtüşmeyi sordum. Hasan bana şu tezi savundu. İslam dini gelmeden önce Türklerin bir yaşayış şekli vardı. Şamanizm denen bir din. Bugün Batıl bir din olarak geçiyor. Şamanizmin İslam dininden farkı olmadığını savundu. İslam dininin Türkleri bağımlılığı altına aldığını söyledi. Arapların bir nevi peyki haline geldiğimizi söyledi. Ben bu konuları düşündüm, ne demek istiyordu diye. Sonra konuşmaya devam ettik. Bana Şamanizmi araştırmamı söyledi. Ben bu konuda pek bir şey bilmiyordum. Bana nasıl Türkçüsün, Şamanizmi bile bilmiyorsun dedi. Sonra anlattıklarından bu arkadaşların Ülkücü Gençlik Derneğinde ayrı bir gruplarının olduğunu anladım. Bu grup Türkiye çapında örgütlenmeye çalışıyormuş.

«Ahmet Karabacak bölünmeyi doğruladı»

Daha sonra Ahmet Karabacak la konuştum. Tabii ilk önce beni

> ***«Bir şahıs kot pantalon giymiş, ayağında sportif bir ayakkabı, üzerinde gömlek varsa ve de ceket giymemişse, o şahıs ülkücü değildir. O komünisttir, vatan hainidir»***

> ***«ÜGD'ye MHP düzenli bir bütçe açmıştır. Para düzenli olarak oradan gelir. Genel Merkeze buradan adam gider, parayı alır ve teşkilata dağıtılır. Çorum Teşkilatına parayı soyadını bilmediğim Nedim isimli şahıs getirirdi»***

yalanladı. Yok böyle bir şey dedi. Bunları kim uydurdu? dedi. Biraz daha meseleyi deşince, bunların çok azınlıkta kaldığını ve MHP tarafından ezileceklerini söyledi.

Fedai dergisi de İslam dinini savunuyordu. Bunların arasında devamlı bir anlaşmazlık, çekişme vardı. Aslında bu gazeteleri okuyan her şahıs bunu görebilir. Turan dergisi tamamıyla Türkçülük ve Şamanizm dini üzerine yayın yapıyordu. Bu gruba Nihal Atsız grubu deniliyor. Bu grubun MHP içinde belli bir çevresi var. Çünkü büyüklerden çoğunun Nihal Atsız grubuna dahil olduğu bize her zaman söylenirdi. Bu konuları geliştikten sonra söylerlerdi. Atsız grubunun MHP iktidara geldikten sonra başının ezileceği ifade ediliyordu.

Bölünmenin okula yansıması

—Okula bölünmeler yansıyor muydu?

A.Ö —Okulda Muzaffer arkadaş Türkçüydü. Gerçi ben de pek İslam dinini savunamıyordum. Çünkü bilgim yoktu. O konuda idare etmeye çalışıyordum. Muzaffer ise arkadaşlar arasında Türkçülüğü yaymaya çabalıyordu. Ben iki tarafı idare etmek yolundaydım. Çünkü böyle bir bölünme sonumuz demekti Okulda bir tarafta Türkçülük propagandası bir tarafta İslam propagandası yapılıyordu.

—Fakat fiili böyle bir bölünme var mıydı?

A.Ö —Fiili bir bölünme yoktu. Fikir olarak ikilik var. Böyle bir bölünme iki tarafın da işine gelmemekte. Bugün MHP azınlık bir grup eğer böyle bölünmeler olursa tamamıyle çökecektir. Kozlar daha sonraya bırakılmıştır.

Komando kampları

—Komando kampları konusunda neler konuşuluyordu?

A.Ö —Bu kamplardan bizlere bahsediliyordu, ülkücü harekette ihtilal fikri olduğu için bu konular konuşuluyordu. İhtilal olduğu zaman çoğu arkadaş ne yapacaktı, silah kullanmasını bilmiyorduk. Biz askeri okuldan olduğumuz için aramızda silah kullanmasını bilenler vardı. Fakat eğitim söz konusuydu. Tanıştığımız şahıslar Erzurum'da komando kampları olduğunu söylediler. Erzurum bizce Doğu nun kalesi olarak bilinen bir yerdir. Orada silah talimi yapıldığı ve G-3'lerin kullanıldığı söylendi. Ordu yapısı makineli tüfek de varmış. Bunların ne ölçüde gerçek olduğunu bilemiyorum. Fakat her zaman bunlar bizlere söylenirdi.

—Kim söylüyordu?

A.Ö —Cabbar olsun, Hüseyin olsun. Bunlar söylüyorlardı, bize komando kamplarının olduğunu ve Türkeş'in bunlardan kurulu özel bir grubunun bulunduğunu. "İhtilal grubu."

MHP ile ÜGD arasındaki ilişkiler

—MHP ile ÜGD arasındaki ilişkiler nasıldı?

A.Ö —MHP ile ÜGD'nin arasında ilişkinin olmadığı savunulur. ÜGD bir dernektir, kanuna göre siyasi partilerle ilişki kuramaz denir. Fakat herkes ilişki içinde olduğunu bilir. Kendimize taraftar edinebilmek için bir derneğe ihtiyacımız vardı. Bu dernek öyle kurulmalı ki hem MHP'nin taraftarı olsun onu savunsun, hem de savunmamış gözle görünsün yani içine giren kişiler durumu bilsin, ama dışardan görenler sadece vatansever haline baksın. Bu amaçla MHP ile ÜGD arasında ilişki olmadığı savunuluyor. MHP il binası bombalandığında ildeki görevli şahıslar ÜGD ile ilişki halinde idiler. Genel Merkezden Çorum'a gelen Nedim isimli bir şahıs vardı. Bu şahıs MHP il binasına gidip gelirdi. ÜGD kongrelerinde devamlı "Başbuğ Türkeş" diye slogan atılırdı. Bunlar gerçek. Hiç kimse sloganlar atılmadı diye inkar edemez. Çünkü ben bu kongrelere katıldım.

Haraç toplama

Türkeş MİSK'e geldiğinde ÜGD'nin bütün elemanları orada hazır bulundu. Çünkü zaten MİSK'in kendi adamı çok az onun için ÜGD'den adam getirildi. ÜGD'ye MHP düzenli bir bütçe açmıştır. Para düzenli olarak oradan gelir. Genel Merkeze buradan adam gider, partiden parayı alır ve teşkilatlara dağıtır. Mesela Çorum teşkilatına soyadını bilmediğim Nedim isimli şahıs parayı getirirdi. Eğer o ildeki parti teşkilatı güçlüyse para oradan alınırdı. Örneğin Kurban

> ***«Para esnaftan ve zengin işadamlarından aidat şeklinde toplanırdı. Bir kısım para da soygun ve gaspla ele geçerdi»***

> ***«Kendi arkadaşlarım olsun, dışarıdaki arkadaşlar olsun, hepsi birtakım maceracı hevesler peşinde, şan şöhret, ün gibi hevesler peşinde koşuyorlar. Bilgi bakımından ise tamamen yoksunduk. Hiç bir konuda bilgimiz yoktu»***

Bayramında deri toplamak için köylere gittik. Paranın nereye gideceği konusunda ise köylülere cami yaptıracağız, o köy ülkücü ise ÜGD'ye topluyoruz, hapisteki arkadaşlara yardım edeceğiz gibi sözler söylüyorduk. Kurban derisi toplamaktan en az ele 300-400 bin lira geçti. Bunun 100 bin lirası partiye gider, gerisi teşkilatın parası olurdu. Dernekler Yasasına göre bir derneğin gideri 40 bin liradan fazla olamaz. Bunun için kongrelerde gider tam 40 bin lira olarak gösterilirdi. Her zaman 38 bin lira kira olur, 2 bin de çeşitli masraflar gösterilirdi. Fakat aslında o yıl söylenene göre yaklaşık olarak masraf 1,5 milyon civarındaymış. Bu paralar esnaftan toplanıyordu. Esnaftan veya zengin iş adamlarından aidat alınırdı. Bir kısım para da soygun ve gasptan ele geçerdi.

MİSK'le ilişki

—MİSK ile ne gibi ilişkiler var?

A.Ö —ÜGD bundan bir süre önce kapanmıştı. İkinci Başkan silah yakalatmıştı. Bu sırada MHP il binası da bombalandı. Bu olaylardan sonra gidebilecek bir yer kalıyordu, orası da MİSK'ti. Oraya biz de gidiyorduk. Teşkilat içinde başkanlık yapan Erdal, sonra Nazmi Keskin gibi şahıslar MİSK'e gelip giderlerdi. Orada sürekli olarak planlar hazırlarlardı.

Zaten bu sıralarda bir plakçı bombalandı. MİSK'te görevli Ayhan abi, teşkilatta herkesle içli dışlıydı. Daha ziyade para yardımı yaparlardı. Mesela mutemet Kazım da onlarla devamlı ilişki içinde idi.

Komandoların yetiştirilme yöntemleri

—Sizleri nasıl eğitirlerdi?

A.Ö —Ülkücü gençler tam olarak kavgacı ve dövüşçü olarak yetiştirilirlerdi. Sözle anlaşma kesinlikle yoktur. Sözle hiç bir şey anlatılamaz tezi ortaya konmuştur. Sözle anlatım olmadığı için kavgayla sopayla anlatılır. İhtilalci eğitim vardır. Kendimizi her zaman savaş içinde görürüz. Her an ihtilal olacakmış gibi davranırız. Kişiler daha çok maceraya meraklıdır. Kendi arkadaşlarım olsun, dışardaki arkadaşlar olsun hepsi bir takım maceracı hevesler peşinde, şan, şöhret, ün gibi heveslerin peşinde koşmuşlardır. Bugün de bunun peşinde koşanlar çok. Bilgi bakımından ise tamamen yoksunduk. Hiç bir konuda bilgimiz yoktur. Hepimizin durumu bu idi. Bugün Deniz Assubay Okulunda kimse tartışmaya giremez. Çünkü hiç bir şey bilmemektedir. Sadece Türkçülük ve milliyetçilik fikri vardır. Bu, fikir olarak da yoktur. Empoze edilmiştir, şartlandırılmış olarak vardır. Fikrimiz Türklerin bütün dünyaya egemen olacağıdır.

«Başbuğun sözü kanundur»

Herkes kendini bir başbuğ niteliğinde görmektedir. Başbuğun sözü kanundur. Başbuğ öl dediyse ölünecektir. Ne derse o yapılacaktır, fikri hakimdir. Bundan başka bir şey düşünülemez. Eğer bunun aksini düşünecek olursak o zaman davaya ihanet etmiş oluruz. Devamlı tarihi birtakım romanlar okumakla yetinirdik. Herkes Malkoçoğlu, Kubilay Han'ın Gelini, Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun kitapları vb. gibi gerçeklerden uzak fakat destanlaşmış hikayeler okumakla yetinir ve onlardan hareket edilir.

İnsanları giyimlerine göre sınıflandırma

—Giyim konusunda anlayış neydi?

A.Ö —Ülkücü harekette giyim çok önemlidir. Örneğin takım elbise giymek çok efendiliktir. Saçın fazla uzun olması züppeliktir. Ne bileyim, kadın eğer dizden aşağı giymezse orospudur. Saçını açarsa, boyanırsa orospudur. Hep insanlara aynı gözle bakılır. Bir şahıs eğer kot pantolon giymiş ayağında sportif ayakkabı ve üzerinde gömlek varsa, ceket giymemişse o şahıs ülkücü değildir. O şahıs komünisttir, vatan hainidir. Daima takım elbise olacak, kadınlar da baş örtülü uzun pardesülü olacak.

—Hep böyle geziliyor mu?

A.Ö —Hep böyle gezilmiyor ama dikkat ediliyor. Genellikle böyle yapılıyor. Mesela ben kadife giydim, bu ne dediler, bunu alacağına git kumaş pantolon al, dediler.

—Paran yoksa ne yapacaksın?

A.Ö —Önderler özellikle, teşkilat önderleri takım elbise giyerler.

Yarın: "Şu anda teşkilat içinde olsaydım belki birini öldürecektim"

Televizyonda bugün

Saat	Program
16.00	AÇILIŞ VE MÜZİK
16.15	SİYAH İNCİ
17.00	HABERLER
17.05	LAUREL VE HARDY
18.15	SÖZ ÇOCUKLARIN
18.45	AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI FİNAL MAÇI
20.30	HABERLER
21.30	MİNİK KONSER
21.35	İŞTE CUMARTESİ
00.10	SAİNT'İN DÖNÜŞÜ
01.00	HABERLER

Tarih boyunca İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

ORTAÇAĞ İŞKENCELERİ —1

Köle sahipleri ve feodallerin zenginliklerinin altında işkenceler vardı

İLKÇAĞIN sona ermesiyle Roma İmparatorluğu çökmekten kurtulamıyordu. İlkçağın sonlarında üretimi köle emeğine dayandıran Roma İmparatorluğu toprağa bağlı köleliği de geliştirmişti. Teknik gelişmeler olanaksız kalıyor, yaşam için gerekli gıda maddelerinin eksikliği büyük çapta artıyor, ekici köylünün varlığı giderek kayboluyordu. Bununla birlikte Diocmetien'in diktatörlüğü, durumu daha da kötüleştirdi. Yeni üretim araçları yapmak, eskileri daha verimli hale getirmek yerine sertliğe, işkenceye, yağmaya başvuruluyordu.

Haça germe ve İsa

İLK kez Roma İmparatorluğunda görülen haça germe işkencesi de alabildiğine ilerlemeler gösterip, yüzbinlerce kişinin ölümüne yol açıyordu.

İlkçağda Roma İmparatorluğunda başlayıp gelişen, Ortaçağda da etkisini gösteren haça germe işkencesini İsa da tüm benliğiyle tattı. İncil İsa'nın haça gerilişini kısaca şöyle anlatır.

"...Sabah olunca bütün başkahinler İsa'yı öldürmek için birbirleriyle sözleştiler. İsa'yı bağlayıp Valiye, Pilatusa verdiler..." "Pilatus onlara barabbası salıverdi ve İsa'yı dövülsün, haça gerilsin diye verdi. O vakit Valinin askeri İsa'yı saraya aldı. Bütün taburu başına topladılar. Onu soyup üzerine kırmızı bir kaftan giydirdiler. Dikenlerden bir taç yapıp başına koydular. Sağ eline bir kamış verip 'Selam ey yahudiler kralı' diye eğelendiler. Goloto'da kafa kemiği denilen yere getirdiler. İçsin diye ödle karışık şarap verdiler. Onu haça gerdikten sonra elbiseleri için kura çektiler. Altıncı saatten dokuzuncu saate kadar yeryüzüne karanlıklar çöktü. Dokuzuncu saatte İsa 'Allahım, Allahım beni niçin bıraktın?' diyerek yükses sesle bağırdı."

İsa'nın karşısında, uzaktan gözüne ilişen bu teselli verici küçük kadın kümesiyle insanların alçaklık manzarasından başka bir şey yoktu. Gelip geçenler kendisine hakaret ediyorlardı. Etrafında ahmakça alaylar işitiliyor, son ıstırap feryatlarının iğrenç kelime oyunlarına çevrildiğini görüyordu. 'İşte kendisine Tanrının oğlu diyen, babası isterse şimdi gelip kurtarsın' diyorlardı. 'Başkalarını kurtarmış ama kendisini kurtaramıyor' diye de mırıldanıyorlar, bir üçüncüsü de 'Haydi bakalım Tanrının mabedini yıkar üç günde başka yapar mışsın, görelim kendini kurtar. İsrail kavminin kralı isen haçtan in, biz de inanalım' diyordu. Tüm acılardan bin kat fazla olan bir mücadeleye girdi. Gözünün önünde yalnız insanların iki yüzlülüğü belirdi. Belki de bu denli aşağı bir millet için acı çektiğine üzülüyordu, 'Baba, baba beni niçin terkettin' diye haykırdı.

Çürüyünceye kadar haçın üzerinde tutuyorlardı

HAÇA gerime işkencesinin dehşetini artıran bir şey de bu kazıklar üzerinde üç-dört gün yaşanabilmesiydi. Ellerin kanaması çabuk durur, ölüme gebe olmazdı. Ölümün gerçek nedeni, vücudun doğal duruşu yüzünden kan dolaşımının konkunç bir şekle uğraması, büyük acılar veren kalp ağrılarının gelmesi, sonuçta organların katılaşmasıydı. Kuvvetli olanlar ancak açlıktan ölebilirlerdi. Bu korkunç işkencenin yapılmasındaki gerçek amaç tutukluyu belirli yerlerde açılacak yaralarla doğrudan doğruya öldürmek değil, iyi kullanmasını bildiği ellerinden çivilenmiş durumda göstererek çevredekilere ders vermekti. Çürüyünceye dek haçın üzerinde bırakmaktı. İsa'nın bünyesi zayıf olduğundan uzun süre can çekişmesinden kurtuldu. Tüm gelişmelerden üç saat sonra bir bayılma veya kalp damarlarından birinin ani çatlaması ile birden bire öldüğü anlaşılıyor. Ölmeden bir kaç dakika önce sesi alabildiğine kuvvetliydi. Birden bire korkunç bir şekilde bağırdı, bazı kimseler bunu 'Ey baba ruhumu ellerine bırakıyorum' şeklinde yorumladılar. Bazıları da 'Tamam oldu' şeklinde anladılar.

> İsa'nın ölümünden sonra işkenceler özellikle din konularında uygulanmaya başlandı. Hıristiyanlığın yayılışı sırasında Hıristiyanlara, Müslümanlığın yayılışı sırasında ise Müslümanlara akla hayale gelmeyecek işkenceler yapıldı.

Dindarlara yönelen işkenceler

İSA'nın ölümünden sonraları, işkencelerin özellikle din konularında uygulandığı görülmektedir. Hristiyanlığın yayılışı sırasında Hristiyanlara, İslam dininin yayılışı sırasında ise Müslümanlara yapılan işkenceler arasında göz çıkarma, dil, kol, bacak, kulak, burun gibi organların kesilmesi bireyin kendi etini yemeğe zorlanması, aç bırakma, zindanlara atılarak kalaslara bağlanma, kızgın taşların tutuklunun çıplak vucüduna bağlanması, kızgın kumlarda sürüklenmesinin yanı sıra ayrıca şu işkence yöntemleri de bulunmaktadır: Yakılma, çarmıha germe, kırbaçlama, cüzzamlıların bulunduğu yerlere atma, Kızgın sivri uçlu cisimlerle vücudu dağlama, Kızgın yağ atma. Tutuklunun yalnız kafası dışarda kalacak şekilde toprağa gömme. Bu yöntemle tutukluyu doğanın tüm vahşi hayvanlarıyla başbaşa bırakma. At arkasına bağlayıp yerde sürükleme. Her iki eli, iki ayrı ata, ayakları da ayrı ayrı atlara bağlanıp, atları aksi yönlere doğru döndürüp, ani kırbaç darbeleriyle vücudu 4 ayrı parçaya ayırma. Çarklara bağlayıp vücudu gererek koparırcasına gerginliği artırma. Mengenelere organ veya vücutları sıkıştırma, bu işlemi giderek artırma. Dört duvar arasında pislik içersinde tutup, arada bir sopalarla feci şekilde dövme.

Engizisyoncular

TÜM bunların yanı sıra Engizisyoncuların sık sık başvurdukları her engizisyoncunun kendine özgü işkencelerinden sayılan, tutuklunun iki ayağı ancak sığabilecek enlikte, uzun bir kalasın ucuna anadan doğma çıkararak, sivri uçlu mızraklarla dürtükleme, meydanlarda çırılçıplak halka gösterme, hakaretlere hedef etme. Başparmak veya ellerin tavandaki halatlara bağlanarak ayak uçları üzerinde durduracak şekilde bırakma: Zincirlerle bağlanarak bekletilme, bu bekletişler sırasında kızgın demirlerle dağlama, sopalarla dövme, vahşi hayvanlara parçalattırma. Taş veya sopalarla meydanlarda öldürtme gibi...

Ortaçağ başlangıcında özellikle Avrupa, Afrika ve Asya'nın yakın Batısında işkenceler şu şekilde sıralanıyor. Neron'dan sonra hükümdarlığa getirilen Sezar Vespasiyan 10 yıl egemenliğini sürdürdükten sonra yerine geçen oğlu Tutis, Kudüs'ü işgal etti. Kudüs'teki tapınakları yıktırdı. Burada yüz bin kişiyi açlığa ve susuzluğa mahkum ederek, ölümlerine neden oldu. Yüz bin aşkın Yahudi'yi de tutsak alarak taş ocaklarında çalıştırdı, emrindeki ileri gelenlerin yanlarına verdi. (MS.71)

Sezar Philip'den sonra Roma İmparatorluğuna getirilen Sezar Decius bir yıllık saltanatı sırasında, Hristiyanlara korkunç baskı ve işkenceler yaptı. İsa'yı inkar etmeyenleri çarmıha gerdirdi, aç susuz bırakarak ölümlerine neden oldu. Abül Farac ve diğer tarihlerde bu işkencelerden kaçanların mağaralarda saklanmak zorunda bırakıldıkları belirtilmektedir. Yakın ülkelerde zenginlik alabildiğine artarken Mısır'da açlıktan binlerce kişinin ölmesine göz yumulmuştur.

Yarın: İşkence için sahte belge çıkaran İmparator